

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1993-1994

HANDELINGEN

3-4-5-6-7-8-9-10

VERGADERINGEN VAN NOVEMBER 1993

ACTUELE INTERPELLATIES

ACTUELE VRAGEN

DECREET BETREFFENDE DE INSPECTIE EN DE BEGELEIDING VAN DE
LEVENSBSCHOUWELIJKE VAKKEN

DECREET BETREFFENDE HET ONDERWIJS-V

DECREET STICHTING VOOR DE VLAAMSE SCHOOLSPOORT

DECREET TOT BEVORDERING VAN DE ECONOMISCHE EXPANSIE IN HET
VLAAMS GEWEST

DECREET TOT OPRICHTING VAN DE VLAAMSE RAAD VOOR WETENSCHAPS-
BELEID

DECREET TOT REGELING VAN DE RECLAME EN SPONSORING OP RADIO EN
TELEVISIE

DECREET TOT WIJZIGING VAN HET DECREET BESTUURLIJK BELEID

DECREET TOT WIJZIGING VAN HET DECREET RECHTSPOSITIE PERSO-
NEELSLEDEN GEMEENSCHAPSONDERWIJS

EUROPESE UNIE

INTERPELLATIES
MEDEDELING VAN DE VLAAMSE REGERING NAAR AANLEIDING VAN HET
GLOBAAL PLAN VAN DE FEDERALE REGERING

SOCIAAL PACT

VERANKERING

WATERVERDRAGEN

Inhoud

Nr. 3 Vrijdag 5 november 1993 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 55

Boodschappen, blz. 55

Ontwerpen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 55

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 55

Voorstel tot wijziging van het reglement

Indiening en verwijzing, blz. 56

Verslag

Indiening, blz. 56

Arresten van het Arbitragehof

Indiening, blz. 56

Kennisgevingen van het Arbitragehof

Indiening, blz. 56

Schriftelijke vragen (Regl. art. 76)

Indiening, blz. 56

Samenstelling van commissies

Wijziging onder de vaste en plaatsvervangende leden, blz. 56

Motie van orde

Voorafgaande vraag over de toepassing van de procedure, blz. 57

Motie van orde

Opheldering over de stand van zaken, blz. 57

Motie van orde

Voorstel tot het verlenen van voorrang in plenaire vergadering, blz. 58

Actuele vragen (Regl. art. 77)

Actuele vraag van mevrouw M. Aelvoet tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de uitbreiding van het industrieterrein van Aarschot naar de Hofheide in Holsbeek-Nieuwrode, blz. 58

Actuele vraag van mevrouw V. Dua tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de nieuwe bestemming van militaire domeinen, blz. 59

Actuele vraag van de heer E. Van Varenbergh tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de toewijzing van gronden en gebouwen op basis van taal-aanhorigheid door de OCMW van Linkebeek, blz. 59

Actuele vraag van de heer H. Schiltz tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Weten-

schapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de verkoop van de NIM door de federale regering en de beveiliging van de Vlaamse belangen in deze sector, blz. 60

Actuele vraag van de heer J. Vandeurzen tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over bepaalde uitlatingen van de voorzitter van de KS, blz. 61

Voorstel van resolutie van de heer P. Dewael C.S. betreffende artikel 128 van het verdrag van 7 februari 1992 betreffende de Europese Unie — 420 (1993-1994) — Nr. 1

Voorstel tot het verlenen van voorrang in plenaire vergadering, blz. 62

Spreekers : de heren P. Dewael, P. Van Grembergen, H. Van Dienderen, W. Verreycken, W. Seeuws

Actuele interpellaties (Regl. art. 79)

Actuele interpellatie van de heer A. Denys tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de gevolgen van het zogenaamd sociaal pact

Actuele interpellatie van de heer J. Geyssels tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de gevolgen van het sociaal pact voor Vlaanderen, blz. 64

Spreekers : de heren A. Denys, J. Geyssels, E. Van Rompuy, H. Schiltz, F. Van den Eynde, P. Van Grembergen, S. Platteau, H. Van Dienderen, minister-president L. Van den Brande

Regeling van de werkzaamheden, blz. 76

Betrekkingen, over het afspringen van de aan het HST-dossier gekoppelde besprekingen betreffende de Schelde-uitdieping

Actuele interpellatie van de heer F. Dewinter tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het afspringen van de Vlaams-Nederlandse onderhandelings met betrekking tot de waterverdragen

Actuele interpellatie van de heer L. Hancké tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de opschorting van de Vlaams-Nederlandse besprekingen over de uitdieping van de Westerschelde

Actuele interpellatie van de heer H. Van Dienderen tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de uitdieping van de Schelde en de tracékeuze voor de HST ten noorden van Antwerpen, blz. 77

Spreekers : de heren M. Van Peel, E. Beysen, F. Dewinter, H. Van Dienderen, L. Hancké, H. Schiltz, minister T. Kelchtermans, minister-president L. Van den Brande

Met redenen omklede motie, blz. 90

Actuele interpellatie van de heer F. Van den Eynde tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over een geheim rapport betreffende de Franse greep op de Belgische economie, blz. 90

Spreekers : de heer F. Van den Eynde, minister-president L. Van den Brande

Met redenen omklede motie, blz. 93

Regeling van de werkzaamheden, blz. 93

Nr. 4 Vrijdag 5 november 1993 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 77

Actuele interpellaties (Regl. art. 79) (Voortzetting)

Actuele interpellatie van de heer M. Van Peel tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de Vlaamse reactie op de Nederlandse houding over de Schelde-uitdieping

Actuele interpellatie van de heer E. Beyssen tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe

Nr. 5 Woensdag 17 november

Berichten van verhindering, blz. 95

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 95

Voorstellen van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 95

Beleidsbrieven

Indiening en verwijzing, blz. 95

Verslagen

Indiening, blz. 96

Kennisgeving van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 96

Advies van de Vlaamse Mediaraad

Indiening en verwijzing, blz. 96

Arresten van het Arbitragehof

Indiening, blz. 96

Kennisgeving van het Arbitragehof

Indiening, blz. 96

Schriftelijke vragen (Regl. art. 76)

Indiening, blz. 96

Regeling van de werkzaamheden, blz. 97

Voorstel van resolutie van de heer P. Dewael C.S. betreffende artikel 128 van het verdrag van 7 februari 1992 betreffende de Europese Unie
— 420 (1993-1994) — Nr. 1

Bespreking, blz. 97

Sprekers : de heren D. Van der Maelen, R. Van Hooland, H. Van Dienderen, P. Dewael, minister H. Weckx

Regeling van de werkzaamheden, blz. 106

Ontwerp van decreet betreffende de inspectie en de begeleiding van de levensbeschouwelijke vakken
— 402 (1992-1993) — Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 107

Sprekers : de heer G. Vanleenhove, verslaggever, de heer L. Martens, mevrouw J. Leduc, de heren C. Moors, A. Denys, L. Appeltans, minister L. Van den Bossche

Artikelsgewijze bespreking, blz. 112

Ontwerp van decreet betreffende het onderwijs-V

— 408 (1992-1993) — Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 119

Spreker : minister L. Van den Bossche

Voorstel van decreet van mevrouw A. Leysen en de heren A. Schellens en J. Tavernier houdende de erkenning en de subsidiëring van de Stichting voor de Vlaamse Schoolsport
— 411 (1993-1994) — Nrs. 1 tot 4

Algemene bespreking, blz. 119

Sprekers : de heer R. Swinnen, verslaggever, de heren L. Pierco, J. Caudron, minister L. Van den Bossche

Artikelsgewijze bespreking, blz. 121

Sprekers : mevrouw A. Leysen, de heer L. Pierco, minister L. Van den Bossche

Regeling van de werkzaamheden, blz. 123

Nr. 6 Woensdag 24 november 1993

Berichten van verhindering, blz. 125

Voorstel van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 125

Voorstel van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 125

Beleidsbrief

Indiening en verwijzing, blz. 125

Verslag

Indiening, blz. 125

Jaarverslag

Indiening, blz. 125

Verzoekschrift

Indiening en verwijzing, blz. 126

Besluit van de Vlaamse regering

Indiening en verwijzing, blz. 126

Schriftelijke vragen (Regl. art. 76)

Indiening, blz. 126

Mededeling van de Vlaamse regering, blz. 126

Regeling van de werkzaamheden, blz. 129

Nr. 7 Donderdag 25 november 1993 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 131

Mededeling van de Vlaamse regering

Debat, blz. 131

Sprekers : de heren P. Van Grembergen, E. Beysen, E. Van Rompuy, A. Denys, F. Vandenbroucke, G. Annemans, J. Geysels, H. Schiltz, M. Olivier, F. Dewinter, F. Van den Eynde, L. Hancké, L. Dierickx, G. Moens, mevrouw M. Vogels, de heer M. Van Peel, minister-president L. Van den Brande

Met redenen omklede moties, blz. 156

Regeling van de werkzaamheden, blz. 156

Nr. 8 Donderdag 25 november 1993 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 157

Actuele vragen (Regl. art. 77)

Actuele vraag van de heer H. Olaerts tot

de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de herinvoering van technische controles op het vlak van zendvermogen bij de lokale radio's vanaf 1 november 1993, blz. 157

Actuele vraag van de heer L. Hancké tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over het voorstel om Sarajevo uit te roepen tot culturele hoofdstad van Europa in 1993-1994, blz. 158

Actuele vraag van de heer J. Caudron tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over het uitblijven van een Vlaamse officiële reactie na de beslissing van de federale regering tot renovatie van het Heizelstadion, blz. 159

Actuele vraag van de heer H. Van Dieren tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de promotionele samenwerking van een privé-bedrijf met een informatief programma van de BRTN, blz. 160

Actuele vraag van de heer M. Maertens tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over het schieten van beschermde vogelsoorten door Franse jagers aan de Frans-Belgische grens in De Panne, blz. 161

Actuele vraag van de heer P. Van Grembergen tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de positie van het Nederlands in de internationale instellingen en in het bijzonder in het Eurocorps

Actuele vraag van de heer F. Dewinter tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over een besluit van het Europees Parlement om voortaan slechts het Engels, het Duits en het Frans als volwaardige talen te gebruiken

Actuele vraag van de heer J. Valkeniers tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het taalgebruik in het Eurocorps

Actuele vraag van de heer M. Olivier tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over het gebruik van het Nederlands in de instellingen van de Europese Unie, blz. 162

Actuele vraag van de heer J. Gabriëls tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de uitspraken van een fede-

raal minister inzake een materie, met name de concretisering van het Mestactieplan, die tot de bevoegdheid van de Vlaamse regering behoort, blz. 165

Actuele vraag van de heer G. Annemans tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over waarborgen inzake tewerkstelling bij Van Hool na de lecture van het arrest van de Raad van State in een zaak waarin genoemde onderneming partij was, blz. 166

Actuele vraag van de heer F. Dewinter tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de deelname van leden van de Vlaamse regering aan BRTN-amusementsprogramma's, blz. 167

Actuele vraag van de heer J. De Mol tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het ijs- en sneeuwvrij maken van fietspaden, blz. 168

Actuele interpellatie (Regl. art. 79)

Actuele interpellatie van de heer F. Dewinter tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over een televisieboodschap betreffende racisme, blz. 169

Sprekers : de heren F. Dewinter, J. Sleetckx, M. Didden, F. Van den Eynde, mevrouw M. Vogels, de heer M. Van Peel, minister W. Demeester-De Meyer

Vaste Nationale Cultuurpactcommissie

Benoeming van twee vaste en twee plaatsvervangende leden, blz. 174

Spreker : de heer F. De Man

Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

Aanwijzing van een lid, blz. 175

Voorstel van resolutie van de heer P. Dewael C.S. betreffende artikel 128 van het verdrag van 7 februari 1992 betreffende de Europese Unie
— 420 (1993-1994) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 176

Spreker : de heer W. Verreycken

Ontwerp van decreet betreffende de inspectie en de begeleiding van de levensbeschouwelijke vakken
— 402 (1992-1993) — Nrs. 1 tot 3

Hoofdelijke stemming, blz. 177

Sprekers : mevrouw J. Leduc, de heren L. Martens, L. Standaert, J. Gabriëls, F. Vergote, mevrouw A. De Maght-Aelbrecht

Voorstel van decreet van mevrouw A. Leysen en de heren A. Schellens en J. Tavernier houdende de erkenning en de

subsidiering van de Stichting voor de Vlaamse Schoolsport

— 411 (1993-1994) — Nrs. 1 tot 6

Aangehouden stemmings, blz. 179

Sprekers : mevrouw A. Gijsbrechts-Horckmans, de heren A. Van Ape-
ren, J. Eeman

Hoofdelijke stemming, blz. 183

Sprekers : de heer L. Pierco, mevrouw A. Leysen, de heer J. Caudron

Met redenen omklede motie van de heer A. Denys tot besluit van de op 19 oktober 1993 door de heer A. Denys gehouden interpellatie tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het tussen de busconstructeur Van Hool en de Waalse vervoermaatschappij gerezen geschil
— 409(1993-1994) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 184

Met redenen omklede motie van mevrouw V. Dua tot besluit van de op 19 oktober 1993 door mevrouw V. Dua en de heren J. Van Looy en A. Denys gehouden interpellaties tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over het mestactieplan, tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het landbouwbeleid van de Vlaamse regering na de goedkeuring van het Sint-Michielsakkoord en de uitvoering van het mestactieplan en tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over het mestactieplan
— 410 (1993-1994) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 185

Sprekers : mevrouw V. Dua, de heren F. Vergote, F. Wymeersch en L. Hancké

Met redenen omklede motie van de heer E. Beysen tot besluit van de op 5 november 1993 door de heren M. Van Peel, E. Beysen, F. Dewinter, L. Hancké en H. Van Dienderen gehouden actuele interpellaties respectievelijk tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de Vlaamse reactie op de Nederlandse houding over de Schelde-uitdieping en tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de afspraken van de aan het HST-dossier gekoppelde besprekingen betreffende de Schelde-uitdieping, tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegen-

heden, over het afspringen van de Vlaams-Nederlandse onderhandelingen met betrekking tot de waterverdragen, tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de opschorting van de Vlaams-Nederlandse besprekingen over de uitdieping van de Westerschelde en tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de uitdieping van de Schelde en de tracékeuze voor de HST ten noorden van Antwerpen
— 422 (1993-1994) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 188

Spreker : de heer E. Beysen

Met redenen omklede motie van de heer H. Van Dienderen tot besluit van de op 5 november 1993 door de heren M. Van Peel, E. Beysen, F. Dewinter, L. Hancké en H. Van Dienderen gehouden actuele interpellaties respectievelijk tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de Vlaamse reactie op de Nederlandse houding over de Schelde-uitdieping en tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het afspringen van de aan het HST-dossier gekoppelde besprekingen betreffende de Schelde-uitdieping, tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het afspringen van de Vlaams-Nederlandse onderhandelingen met betrekking tot de waterverdragen, tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de opschorting van de Vlaams-Nederlandse besprekingen over de uitdieping van de Westerschelde en tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de uitdieping van de Schelde en de tracékeuze voor de HST ten noorden van Antwerpen
— 423 (1993-1994) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 188

Spreker : de heer H. Van Dienderen

Met redenen omklede motie van de heer G. Annemans C.S. tot besluit van de op 5 november 1993 door de heer F. Van den Eynde gehouden actuele interpellatie tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over een geheim rapport betref-

fende de Franse greep op de Belgische economie
— 424 (1993-1994) - Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 190
Spreker : de heer F. Van den Eynde

Met redenen omklede motie van de heren G. Annemans en L. Van Nieuwenhuysen tot besluit van de op 5 november 1993 door de heer G. Annemans in commissie gehouden interpellatie tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de taalregeling in het onderwijs in de faciliteiten- en taalgrensgemeenten
— 425 (1993-1994) -- Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 192
Spreker : de heer L. Van Nieuwenhuysen

Regeling van de werkzaamheden, blz. 193

Nr. 9   Dinsdag 30 november 1993
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 195

Voorstel van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 195

Verslagen
Indiening, blz. 195

Aanvullend verslag
Indiening, blz. 195

Besluiten van de Vlaamse regering
Indiening en verwijzing, blz. 195

Schriftelijke vragen (Regl. art. 76)
Indiening, blz. 196

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 27 maart 1991 houdende het statuut van de Nederlandse Radio- en Televisie-uitzendingen in België, Omroep van de Vlaamse Gemeenschap en tot wijziging van het decreet van 12 juni 1991 tot regeling van de reclame en sponsoring op radio en televisie
— 412 (1993-1994) — Nrs. 1 tot 6

Algemene bespreking, blz. 196
Sprekers : de heer D. Van der Maelen, verslaggever, de heer D. Van Me-

chelen, mevrouw M. Dillen, de heren H. Van Dienderen, E. Van Rompuy, minister H. Weckx

Artikelsgewijze bespreking, blz. 212
Sprekers : de heer H. Van Dienderen, minister H. Weckx

Ontwerp van decreet betreffende het onderwijs-V
— 408 (1992-1993) — Nrs. 1 tot 8

Algemene bespreking, blz. 213
Sprekers : de heer I. Verleyen, verslaggever, de heren W. Taelman, L. Appeltans, C. Moors, minister L. Van den Bossche

Artikelsgewijze bespreking, blz. 218
Sprekers : mevrouw A. Leysen, minister L. Van den Bossche

Regeling van de werkzaamheden, blz. 232

Nr. 10   Dinsdag 30 november 1993
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 233

Voorstel van decreet van de heer R. Swinnen C.S. houdende wijziging van het decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van bepaalde personeelsleden van het Gemeenschapsonderwijs
— 395 (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 233
Sprekers : de heer I. Verleyen, verslaggever, de heren J. Eeman, R. Swinnen

Artikelsgewijze bespreking, blz. 235

Ontwerp van decreet tot wijziging van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging en van het decreet van 1 juli 1992 tot wijziging van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging en van het decreet van 12 december 1990 betreffende het bestuurlijk beleid
— 414 (1993-1994) — Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 235

Artikelsgewijze bespreking, blz. 235

Ontwerp van decreet tot oprichting van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid
— 399 (1992-1993) — Nrs. 1 tot 4

Algemene bespreking, blz. 236
Sprekers : de heer H. Candries, verslaggever, de heren I. Verleyen, L. Appeltans, minister-president L. Van den Brande

Artikelsgewijze bespreking, blz. 240

Ontwerp van decreet tot bevordering van de economische expansie in het Vlaamse Gewest
— 361 (1992-1993) — Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 243
Sprekers : de heer P. Deprez, verslaggever, mevrouw M. Aelvoet, de heren S. De Clerck, A. Denys, F. Wymeersch, C. Lisabeth, minister-president L. Van den Brande

Artikelsgewijze bespreking, blz. 253
Spreker : mevrouw M. Aelvoet

Interpellatie (Regl. art. 78)
Interpellatie van de heer E. Van Vaerenbergh tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de benoemingspolitiek in de Brusselse OCMW's, blz. 258

Sprekers : de heren E. Van Vaerenbergh, J. Van Hauthem, H. Suykerbuyk, A. De Boeck, minister H. Weckx

Met redenen omklede moties, blz. 262

Regeling van de werkzaamheden, blz. 263

7e vergadering

Donderdag 25 november 1993
Morgenvergadering

VOORZITTER : de heer L. Vanvelthoven

— *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

— *De vergadering wordt geopend om 10.05 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

E. Flamant, W. Goossens, M. Van der Poorten : gezondheidsredenen ;

P. Dewael, J. Timmermans, J. Weyts : buitenslands ;

W. Claes, J. Lenssens : ambtsverplichtingen.

MEDEDELING VAN DE REGERING

Debat

De voorzitter : Aan de orde is het debat over de mededeling van de Vlaamse regering naar aanleiding van het globaal plan van de federale regering voor de werkgelegenheid, het concurrentievermogen en de sociale zekerheid.

De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer P. Van Grembergen (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, het debat komt in zekere zin op zijn tijd. Ik wil echter doen opmerken dat de Vlaamse regering eigenlijk institutioneel van bij het begin betrokken moest zijn geweest bij het federaal overleg. Er zijn immers zo veel beslissingen genomen in domeinen die tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap behoren zodat men van bij het begin die federale loyaliteit had moeten tonen. Dat was trouwens de mening van de voorzitter van de Raad, van de minister-president en van het grootste deel van de fracties in de Raad. Wij stellen vast dat nu de federale regering zichzelf verplicht voelt om de Vlaamse regering bij de aangelegenheid te betrekken.

Het betekent dat ook op het federale niveau de Grondwet correct moet worden uitgevoerd. De wijze waarop wij dat willen zien gebeuren, brengen wij straks nog wel naar voren.

Ik wil de massale deelname aan de staking van gisteren niet voorbijlopen. Integendeel. Alhoewel ik en mijn fractie ten overstaan van stakingen zeer genuanceerd denken en het een politieke staking was, kunnen wij de stakers honderdvoudig begrijpen.

Op de eerste bladzijde van De Standaard van gisteren staat : Boel schraapt duizend arbeidsplaatsen. Nog duizenden banen voor de bijl. Zo meldt de berichtgeving dag aan dag. Ik kan mij best in de plaats stellen van de werknemers die worden ge-

confronteerd met de onheilstijdingen omtrent het verlies van arbeidsplaatsen. 400.000 banen in de autosector, 200.000 in de banksector op Westeuropese niveau. Er bestaat dus grote ongerustheid die de bevolking op een of andere wijze wil laten zien.

Ik betreurt het dat zij tot nog toe geen ander middel hadden om dat gevoel van onzekerheid tot uiting te brengen. Zij hebben het langs de straat gedaan, maar ik heb daar begrip voor. Ik begrijp deze duizenden arbeiders en bedienden. Ik heb ook vastgesteld dat in bepaalde KMO's en industriële groepen werkwilligen op een nogal vreemde wijze verhinderd zijn geweest. Vooral ten opzichte van de KMO's betreurt ik dit. Het NCMV heeft als eerste en tot nu toe als enige positief gereageerd ten opzichte van het plan en gezegd dat ze bereid zijn de middelen die het crisisplan hen aanreikt optimaal te benutten om nieuwe banen te creëren. De KMO's zijn bijgevolg de enigen die gisteren geboycot zijn. Ik wens deze dubbelzinnigheid toch even te onderstrepen.

Woordvoerders van het VBO hebben tijdens de voorbije dagen hautain gereageerd ten opzichte van de bekommernis die leeft bij de werknemers.

De heer E. Beysen : Mijnheer Van Grembergen, ik kan ook begrip opbrengen voor de reacties van de werknemers. Wij moeten er echter ook eens goed over nadenken hoe we het recht op arbeid kunnen verdedigen. Ik kan er niet aan voorbij gaan dat het al te gemakkelijk is een aantal sectoren plat te leggen door enkele

Beysen

eenvoudige nietverdedigbare ingrepen. Naast het recht op staken moet ook het recht op arbeid kunnen worden verdedigd. Op dat stuk staan we zwak. **Degenen** die willen werken, moeten de gelegenheid krijgen dat te doen.

De heer P. Van Grembergen : Mijnheer Beysen, ik wil op dat punt genuanceerd zijn, ook in mijn denken. Ik ben dat trouwens.

De heer E. Beysen : Ik ook !

De heer P. Van Grembergen : Dat mag ons echter niet blind maken voor wat leeft. Het gevoel van ontevredenheid en onzekerheid bij de kleine man wordt trouwens nog versterkt door uitspraken van notabele senatoren die een cijfer van 450 miljard frank fraude naar voren schuiven. Ik wil de discussie niet aangaan of dit al dan niet juist is. Haast iedereen heeft dat cijfer gelezen of gehoord. Men kan het de mensen toch niet kwalijk nemen dat zij opstandig worden wanneer tegelijkertijd aan hen wordt gevraagd nog maar meer in te leveren. Ik wil het cijfer van 450 miljard frank nog relativeren, maar het is toch evident dat door dergelijke berichtgeving het principiële rechtvaardigheidsgevoel dat ieder in zich draagt, wordt geschokt en hun onzekerheid wordt er nog door versterkt. Zij vragen zich af in welk systeem wij leven.

Een andere factor die wij niet mogen onderschatten, is dat de mensen van de uitspraak van de processen over een fabuleuze fraudezaak die gedurende de voorbij maanden werden gevoerd, slechts één ding onthouden, namelijk dat de groten telkens ontsnappen. Zij hebben allerlei systemen om er uit te geraken. Ik wens wat dit betreft niet demagogisch te zijn. Ik wens alleen te onderstrepen dat die drie gegevens, namelijk werkonzekerheid, fraudeberichten in de fiscaliteit en het juridisch apparaat de mensen diep treffen. Zij vragen zich af of zij dit alles zo maar over zich moeten laten gaan.

Mijnheer de voorzitter, het alternatief voor betogen en staken is hen

nog niet aangeboden. Zij kunnen dus niet anders dan die twee middelen aangrijpen.

Bovendien heeft de koning bij zijn aantreden gezegd dat er een nieuw sociaal pact zou moeten komen daarbij verwijzend naar de jaren 1944-1945. Toen zijn inderdaad het Belgisch patronaat en de werknemers rond de tafel gaan zitten. Het patronaat was er toen nog van overtuigd dat het de werknemers nodig had en omdat de twee factoren kapitaal en arbeid evenwaardig waren, kon er over een sociaal pact worden onderhandeld. Vandaag maken wij een grote verschuiving mee. Door het feit dat de patroons vandaag gemakkelijk met hun kapitaal kunnen uitwijken naar de lage-loonlanden, menen zij dat de factor arbeid ondergeschikt is geworden aan de factor kapitaal.

Voor mij en voor mijn partij is de inbreng van arbeid nog altijd fundamenteel belangrijk én voor ons maatschappelijk patroon, én voor onze sociale beschaving.

De heer E. Beysen : Een rechtgeaard werkgever is er ook vandaag nog van overtuigd dat hij arbeid nodig heeft, zelfs in deze moeilijke tijden. Het komt er wel op aan een klimaat te creëren waarin kapitaal en arbeid samen kunnen gedijen. En dat is op het ogenblik het probleem.

De heer P. Van Grembergen : De patroon heeft arbeid nodig, maar hij vindt die vandaag op de wereldmarkt, liefst in de lage-loonlanden waar hij ook een beroep op kinderarbeid kan doen. Mijnheer Beysen, ontken toch niet dat die gunstige arbeidsvoorwaarden elders in de wereld meespelen.

De heer E. Beysen : U moet niet veralgemenen. Er zijn hier nog duizenden werkgevers die daar anders over denken en die hebben ook het recht om verdedigd te worden.

De heer P. Van Grembergen : In het begin van mijn uiteenzetting heb ik gezegd dat de KMO's met al hun vezels aan het land, aan Vlaanderen, verbonden zijn. Voor de grote ondernemingen ligt dat wel anders. De de-

lokalisatie is volop aan de gang. Kijk naar de autoindustrie.

De heer E. Beysen : Weet u niet dat die industrie onlangs nog 6 miljard frank geïnvesteerd heeft in Antwerpen. Dat is toch een blijk van vertrouwen.

De heer P. Van Grembergen : Dat is één voorbeeld, maar er zijn er tientallen in de andere richting.

Een andere opmerking betreft de wijze waarop de VLD het regeringswerk voorstelt en ik wens daarbij even brutaal en ongenueanceerd te zijn als de VLD zelf. Telkens als deze regering met een plan komt, heeft de VLD maar één kreet : de burger zal betalen, betalen, betalen. Zonder ook maar enige nuance. Maar wat wil de VLD eigenlijk : de ziekteverzekering afslanken, wat toch niet anders betekent dan "afpakken", laten betalen, de werkloosheidsvergoeding verminderen, wat toch niet anders betekent dan "afpakken", laten betalen, de pensioenen verminderen, anders gezegd "afpakken", laten betalen. Al maanden houdt de VLD de bevolking voor dat ze met deze regering alleen maar moet betalen, maar met de VLD wordt het niet anders.

Er is geen enkel verschil tussen de voortdurende vraag meer te betalen en voortdurend meer af te pakken.

Enkele woordvoerders van de VLD hebben nog niet zo lang geleden op deze tribune gezegd dat in de overheidssector, met ongeveer 850.000 werknemers, zo'n 10 percent, of concreet gezien 85.000 mensen, de laan moeten worden uitgestuurd. Bovendien werd ook gesteld dat degenen die blijven meer betaald moeten worden.

Zoiets is tekenend voor onze duale maatschappij. In de volksmond bestaan hiervoor een aantal uitdrukkingen : het water loopt altijd naar zee, of nog, een duvelzak is nooit gevuld. Dat is natuurlijk een brutale stellingname, maar ik hanteer nu eens dezelfde toon als die van de discussie uit het verleden.

De Volksunie zet namelijk totaal andere doelstellingen voorop : wij ijve-

Van Grembergen

ren voor arbeidsherverdeling met vermindering van loon.

Vanmorgen werd bekend dat Volkswagen Duitsland de werkweek van 36 uur naar 29 uur herleidt. Het betreft hier een vermindering die verder gaat dan de "onnozele" 32 uur die door de Volksunie werd voorgesteld, en die door sommigen als een puberale crisis werd omschreven. VW past een 4-dagen week met herverdeling van arbeid toe, om de mensen de droom van arbeid verder voor te spiegelen. Volgens de VLD kan dit dus niet.

Mijn vijfde opmerking betreft de beschaving. Vaak wordt gesteld dat West-Europa beschaafd is, met een rijke literatuur, grote beeldhouwkunst en een bloeiende filmindustrie. Volgens onze partij is de sociale beschaving even essentieel om na te gaan welk beschavingspeil we bereikt hebben. Groot-Brittannië is niet zo beschaafd als West-Europa, als België, Frankrijk of Duitsland. De Britse sociale beschaving staat beneden de onze, en hetzelfde geldt voor de Verenigde Staten. In het algemeen hebben wij een hoger beschavingspeil dan de Verenigde Staten. Mien dromen van Groot-Brittannië en het Thatcherisme, maar dit lijkt me fout, want in Groot-Brittannië tracht men het sociaal beschavingsniveau op te heffen. Aan het vernietigingsproces van de beschaving zullen wij zeker niet meewerken.

Mijn zesde opmerking betreft de staatsschuld die 10.000 miljard frank bedraagt. Op dit vlak wil ik mij eveneens frontaal tegenover de VLD plaatsen, want wij zijn dus effectief 10.000 miljard frank armer. Wij moeten ons dus niet voorhouden alsof dit deficit niet bestaat.

Wie zal dit nu betalen? Verschuiven wij deze schuld naar de toekomst, naar de komende generatie en laten wij het aan hen over om die in te lossen?

Verschuiven wij de schuld naar de oudere generatie en laten we hen dit deficit dragen?

Verschuiven wij die 10.000 miljard frank naar de werknemers en loontrekkenden? Of stellen wij dat de verarming van 10.000 miljard frank, waar we niet blind voor moeten zijn, solidair door ons allen wordt gedragen?

Mijns inziens is het misdadig dat sommige partijen zich alleen maar inspannen om de verarming naar een groep of naar enkele groepen te duwen, en daarbij de grote groepen in hun verantwoordelijkheid buiten schot laten.

Ten zevende, ik heb het gevoel dat men in Vlaanderen wel degelijk begrijpt dat wij verarmd zijn. Velen willen dan ook hun verantwoordelijkheid opnemen. In Wallonië evenwel – en ik betreur deze communautaire tegenstelling – denkt men nog steeds dat de situatie niet zo dramatisch is en dat men het probleem op de lange baan kan schuiven.

Mijnheer de minister-president, essentieel is de vraag betreffende de schuldsituatie. Willen de gemeenschappen en gewesten hun verantwoordelijkheid opnemen voor het schuldenprobleem? Of vinden ze daarentegen dat deze problematiek moet worden opgelost door het federale niveau en veinzen ze dat het probleem niet weegt op het maatschappelijk, economisch en financieel weefsel? Verantwoordelijkheid opnemen, betekent dat gemeenschappen en gewesten daadwerkelijk hun schouders onder het probleem zetten. Er zijn evenwel voorwaarden, en die moeten bij de door u gevoerde onderhandelingen worden ingevuld.

Ten eerste, moet de schuldopbouw volgens correcte indicatoren worden gemeten en op basis van correcte oorzaken worden behandeld. Het moet afgelopen zijn met de niet-objectieve transferts. Mijnheer de minister-president, in een radiogesprek vanochtend verklaarde u dat u ter zake tegen eind december een concrete invulling wenst. Wanneer de Vlaamse regering haar verantwoordelijkheid in het schuldenprobleem wil opnemen, is dit inderdaad een exacte houding.

Ten tweede, moet het dragen van de

schuldenlast in verhouding zijn met het dotatiesysteem. Wij kunnen niet in een blinde operatie treden en bijdragen zonder dat we daarvan de resultaten kennen en zonder dat we weten of de financiën daardoor echt gezond worden.

Ten derde, betekent dit dat er tijdens de onderhandelingen ten gronde moet worden gepraat over het hele schuldgegeven. Belangrijk daarbij is de financieringswet. Deze wet, die met een tweederde meerderheid werd goedgekeurd, kan alleen maar met een tweederde meerderheid worden gewijzigd en moet dus ook volledig worden uitgevoerd binnen het kader waarin zij is ontstaan. Dat betekent dat er geen sprake kan zijn van een vermindering van de dotaties aan de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest op basis van de gezondheidsindex. De financieringswet moet worden uitgevoerd op basis van de aanvankelijke loonindex, de index van de consumptieprijzen.

De heer E. Van Rompuy : Voor alle duidelijkheid, door de stijging van de indirecte belastingen neemt de inflatie toe en stijgt de index van de consumptieprijzen meer dan vroeger. Indien men de dotaties koppelt aan de index van de consumptieprijzen – die door de stijging van de indirecte belastingen meer stijgt dan vroeger het geval was – stromen er dus meer middelen naar de gemeenschappen en gewesten dan er konden worden gepland. Vindt u dat de overgehevelde middelen moeten blijven waar ze zich voor het crisisplan bevonden, of meent u dat er door de stijging van de indirecte belastingen en de inflatie een bij komende overheveling moet komen van de federale overheid naar de gemeenschappen en gewesten, dat er – zoals het geval was bij de Sint-Michielsakkoorden – meer middelen ter beschikking moeten worden gesteld?

De heer P. Van Grembergen : Dat denken wij inderdaad, maar ik wil daaraan toevoegen dat de extra middelen deel moeten uitmaken van de onderhandelingen van de minister-president met de federale regering. Zij moeten bijdragen tot het afbouwen van de federale schuld onder de

Van Grembergen

voorwaarden die ik net formuleerde. Het voorbeeld bij uitstek is hier de ziekteverzekering : daar alleen al gaat het om 16 miljard frank. Die gegevens put ik uit de cijfers van de Christelijke Mutualiteit en indien ik op de informatie van de neutrale of socialistische ziekenfondsen kon afgaan, zouden ze gezien de vorm van hun lidmaatschap ongetwijfeld nog zwaarder doorwegen. In Tielt zien wij dat per jaar per persoon 28.168 frank uit de ziekteverzekering wordt geput. In Charleroi bedraagt dit 46.000 frank, wat een verschil uitmaakt van gemiddeld 18.000 frank per persoon. Dan heb ik het nog niet over de extremen binnen die gemiddelde waarden. **(Onderbreking door de heer Slecckx)**

U moet hier geen onsociale verklaring voor zoeken. Als bepaalde personen de ziekteverzekering blijven afkomen en dit plan kan niet worden doorgevoerd, dan rijzen toch heel wat vragen bij het sociale zekerheidsstelsel. In hoeverre kunnen wij dan nog spreken over solidariteit ? Er moet een oplossing worden uitgewerkt.

Mijnheer de minister-president, u zult overleg plegen met de federale regering teneinde een gemeenschappelijk document op te stellen. Ik zet even onze bedenkingen op een rijtje.

Ten eerste, kan de Vlaamse regering bij dit overleg niet fungeren als een verlengstuk van de federale regering. Zij werkt immers autonoom en soeverein op hetzelfde niveau en is anders samengesteld. Wij verheerlijken het federale plan niet. De heren Lauwers, Schiltz, Loones en Olaerts brachten al eerder onze genuanceerde opmerkingen in de discussie naar voren. **(Onderbreking door de heer Denys)**

Wij zijn geen blindelinge volgelingen. U weigert gewoon te luisteren. Dat is dan ook het eenvoudigste.

Ten tweede, de maatregelen van de Vlaamse regering moeten op een verantwoordelijk ke manier worden genomen. Deze maatregelen moeten ho-

mogeen en productief zijn, niet contra-productief.

Bij de onderhandelingen moet als voorwaarde worden gesteld dat de keuzes die de Vlaamse regering reeds had gemaakt in het kader van het tewerkstellingsplan, niet door federale inzichten kunnen worden gewijzigd. Deze keuzes moeten gehandhaafd blijven.

Ten derde, het overleg moet op basis van gelijkwaardigheid worden gevoerd. Uiteindelijk moet elke regering dan zijn verantwoordelijkheid nemen en het resultaat van de onderhandelingen voorleggen aan het parlement. Wij moeten het parlementaire beoordelingsgegeven respecteren.

Ten vierde, met genoegen heb ik gelezen dat de SERV voorrang geeft aan de kernproblemen, namelijk de tewerkstelling, het economisch herstel en de sanering van de openbare financiën. Ook de Volksunie opteert voor sociale keuzes met federalistische inzichten en op eigen verantwoordelijkheid, dit in tegenstelling tot de demagogie van degenen die zeggen dat zij het zullen oplossen zonder dat de bevolking de maatregelen voelt. Dat men gratis scheert, gelooft overigens niemand. **(Applaus)**

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in tegenstelling tot de vorige spreker die van dit debat blijkbaar een anti-VLD-debat wil maken, zal ik mij in mijn betoog beperken tot de beleidsverklaring van de minister. Ik zal ingaan op vier essentiële punten : ten eerste, de rol die de Vlaamse regering bij het totstandkomen van het globaal inleveringsplan heeft gespeeld ; ten tweede, de rol van de sociale partners bij de te nemen tewerkstellingsmaatregelen, bepaald in het Vlaamse deel van dit plan ; ten derde, de discussies over de inlevering en de index en ten vierde de discussie over de scheefgetrokken transferts in de sociale zekerheid.

In de eerste plaats ga ik in op de rol

van de Vlaamse regering bij het totstandkomen van het globaal plan. Ik ben het eens met collega Van Grembergen die zegt dat wat er tot nu toe is gebeurd niet correct was en niet past in de geest van de federale loyaliteit.

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer P. Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, het contactniveau tussen de federale regering en het onderhandelingsniveau tussen de federale regering en de gewestregeringen en deelstaten moet op dezelfde wijze worden ingevuld als bij de internationale akkoorden. Op de bevoegdheidsterreinen die wij hebben, kan alleen maar een internationaal akkoord worden gesloten wanneer de partners er institutioneel bij zijn betrokken.

De heer A. Denys : Mijnheer Van Grembergen, met deze interpretatie ben ik het volledig eens. Het overleg moet niet post-factum worden gevoerd, datgene waarover reeds vooraf was beslist, mag niet worden gewijzigd. Dit was overigens de kern van onze interpellatie twee weken geleden.

Mijnheer de voorzitter, gisteren vernam ik uit de mond van de minister-president dat het overleg volgens de geest van echte federale loyaliteit is gevoerd.

In een constructieve bui wil ik u wel geloven. Ik heb goed geslapen en ik wil vandaag constructief zijn. Collega Van Grembergen heeft reeds onderstreept dat in uw verklaring van gisteren niet alles staat. Volgens u heeft u tijdens vergaderingen van het Overlegcomité op 9 en 19 november akte genomen van een aantal maatregelen die raakpunten hebben met bevoegdheden van de Vlaamse overheid. Als u dit alleen heeft beslist, heeft collega Van Grembergen gelijk en dan is het overleg bij de totstandkoming van dit plan niet volgens de geest van de federale loyaliteit gebeurd. Met andere woorden, ik vermoed dat daar ook andere zaken werden beslist. U beweert daar in een geest van federale loyaliteit te hebben kunnen werken.

Denys

Ik zal u drie vragen stellen en uw antwoorden zullen mij moeten duidelijk maken in welke mate de Vlaamse regering al dan niet werd betrokken bij de totstandkoming van het plan. Deze vragen leven in de schoot van het Vlaamse parlement, het zijn cruciale vragen die ook leven bij mensen die betrokken worden op sociaal economisch vlak.

Eerste vraag : heeft u gevraagd welke concrete maatregelen de federale regering zou nemen om de scheefgetrokken transfers in de sociale zekerheid weg te werken ? U heeft reeds verschillende keren gezegd dat daaraan dringend iets moet gebeuren. Hebt u daarover tijdens het overleg concrete vragen gesteld ?

Ten tweede, heeft u ook concrete vragen gesteld inzake maatregelen van de federale overheid ten opzichte van het Waalse protectionisme bij overheidsbestellingen. Denken we maar aan de discussie over de Van Hool-bussen. Wij waren het erover eens dat de Vlaamse bedrijven op dit ogenblik worden benadeeld bij overheidsbestellingen. Met andere woorden, de werkgelegenheid in de Vlaamse bedrijven wordt bedreigd door een politiek van Waals protectionisme bij overheidsbestellingen. Wij hebben daarover geïnterpelleerd en wij waren het erover eens dat daaraan iets moest gebeuren. Wij vinden de discussie binnen het kader van de werkgelegenheid gerechtvaardigd. Mijn vraag is of u tijdens de twee vergaderingen van het Overlegcomité daarover concrete vragen heeft gesteld en welke de antwoorden zijn op dat vlak.

Derde vraag : gisteren heeft u gezegd dat wij ofwel evenveel ofwel meer geld zullen krijgen. Als we meer geld krijgen, gaat u het gebruiken voor tewerkstellingsprojecten. Collega Van Rompuy, minister Demeester had gezegd dat indien er meer geld komt, dit zou worden gebruikt om het tekort af te bouwen. Ik stel vast dat de CVP op dit vlak opnieuw heeft toegegeven en dat minister Detiège gelijk heeft gehaald. Het extra geld zal opnieuw worden gebruikt om tewerkstellingsprojecten te stimuleren.

Los daarvan kan het toch niet dat u spreekt van federale loyaliteit terwijl u na onderhandelingen niet eens weet of u nu evenveel of meer geld zult krijgen. Dit kan er bij mij niet in. Als men op basis van federale loyaliteit samen een plan tracht op te stellen, is het toch essentieel dat u als Vlaamse overheid weet of de gevolgen van dit plan u uiteindelijk meer of evenveel geld zullen opbrengen. Kunt u daarop een antwoord geven ? Is daarover gesproken ?

Het is op basis van uw antwoorden dat wij zullen kunnen besluiten of u werkelijk op basis van federale loyaliteit werd betrokken bij de totstandkoming van het plan. Anders zullen wij moeten besluiten dat u gewoon mag meespelen en enkel een verlengstuk bent om uit te voeren wat de federale regering voor u heeft beslist.

Mijn tweede vraag handelt over de maatregelen inzake de werkgelegenheid en de rol die de zogenaamde sociale partners hierin spelen.

Over de tewerkstellingsmaatregelen kan ik zeer kort zijn : er werden nog geen beslissingen genomen en men laat alles over aan de consensus van de SERV-partners.

Collega Van Grembergen, het verwondert mij dat u zich daarover zo euforisch uitlaat. Ik was van mening dat de Volksunie een anti-zuilenpartij is. U weet zeer goed dat de SERV-partners de respectievelijke zuilen vertegenwoordigen. U weet zeer goed dat zij de vakbonden en het patronaat vertegenwoordigen, die op de eerste plaats bekommerd zijn over hun eigenbelangen.

In tegenstelling tot de federale eerste minister die de schijn wekt dat de regering de beslissingen neemt en het parlement als eerste ingelicht wordt, handelt u, mijnheer de minister-president, nog in de aloude stijl. U zegt dat u het Vlaamse parlement pas tekst en uitleg zal verschaffen nadat de sociale partners in consensus tot een beslissing zullen gekomen zijn en maatregelen uitgewerkt hebben.

Uit een interview met CVP-voorzitter Van Hecke heb ik nochtans me-

nen te verstaan dat ook zijn partij afstand wil nemen van de drukkingsgroepen. Hij is van oordeel dat men wel moet luisteren naar deze groepen maar dat de politieke beslissingen door het parlement en de regering genomen worden.

Collega's, laat ons niet lachen !

De beleidsverklaring van de Vlaamse regering spreekt niet over de rol van het parlement maar verwijst enkel naar de consensus van de sociale partners.

Ik ben ten zeerste verontrust over de eensgezindheid van de sociale partners. De vakbonden en het patronaat zijn het eens ! Deze eensgezindheid toont duidelijk aan dat zij, in de eerste plaats, bekommerd zijn over hun eigenbelang.

Ik vind het gewoon immoreel dat zij het eens zijn over het principe waarbij de Vlaamse regering niet moet inleveren. Alle andere geledingen van de maatschappij leveren in, maar de Vlaamse regering blijft buiten schot.

De sociale partners zijn het over dit principe eens omdat zij, als belangengroepen, weten dat dankzij het geld van die regering, hun verzuilde projecten uitgevoerd zullen worden.

De heer F. Vandenbroucke : Mijnheer Denys, is het correct dat u ongelukkig bent wanneer de vakbonden en de werkgevers een akkoord bereiken ?

De heer A. Denys : Collega Vandenbroucke, ik ben ongelukkig omdat de vakbonden – die gisteren en morgen tegen het plan-Dehaene betogen – en het patronaat – dat ook opmerkingen heeft – durven zeggen dat zij een consensus bereikt hebben over één aspect van het plan, namelijk dat de Vlaamse regering niet moet inleveren.

Dat is immoreel ! Op het ogenblik dat alle andere mensen moeten inleveren aanvaarden de sociale partners, louter uit eigenbelang, dat de Vlaamse regering niet moet inleveren. De sociale partners zijn het erover eens dat de wijziging van de financieringswet en de index geen ge-

Denys

volgen mag hebben op de inkomsten van de Vlaamse regering.

De voorzitter : De minister-president heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, ook ik was met een constructieve ingesteldheid naar hier gekomen.

Mijnheer Denys, als ik u nu zo bezig hoor, dan moet ik zeggen dat u wellicht over andere teksten beschikt en dat u over een ander sociaal plan spreekt.

Ik neem gewoon wat tijdens de tewerkstellingsconferentie op 17 maart 1993 in consensus is afgesproken, waaraan we uitvoering willen geven en waarover we samen overleg willen plegen.

Ik heb gisteren duidelijk gezegd dat, als dit overleg niet tot een resultaat leidt, we dan de beslissingen zullen nemen die voor Vlaanderen noodzakelijk zijn.

Is het een zonde geworden om te proberen dat samen te doen, op een ogenblik dat we geconfronteerd worden met een crisis zodat alle inspanningen moeten worden gebundeld ? Is dat verboden ? Als dat uw stelling of die van de VLD is, mijnheer Denys, dan moet ik u zeggen dat hoogmoed in de politiek uiteindelijk leidt tot de echte verdrukking van de burgers in dit land.

De heer A. Denys : Onze stelling is in strijd met wat in uw tekst staat. In uw tekst staat niets concreets over de tewerkstellingsmaatregelen. Er staat alleen in dat de sociale partners daarover een consensus moeten kunnen bereiken. Dit betekent dus dat, als men de Wetstraattaal daarvan ontleedt, het parlement – post factum – zal worden ingelicht over de genomen maatregelen nadat de belangengroepen, de vakbonden en het patronaat, zullen hebben gezegd hoe die er moeten uitzien. Dat is het waar wij tegen zijn.

Mijnheer de minister-president, ik spreek bovendien ook over de verklaring die de SERV heeft afgelegd

naar aanleiding van de discussie over de financiering van de gemeenschappen en gewesten. Daarin zeggen de SERV-partners unaniem dat er door de gemeenschappen en gewesten niet moet worden ingeleverd.

De voorzitter : De heer Vandenbroucke heeft het woord voor een interruptie.

De heer F. Vandenbroucke : Mijnheer Denys, het debat lijkt mij zeer eenvoudig. Wij zijn, als politici, bereid om beslissingen te nemen, ook als ze onpopulair zijn. We zijn echter wel voor overleg. Uw voorzitter heeft enkele dagen geleden, vanop datzelfde spreekgestoelte, eigenlijk gezegd : lang leve de stakers, want ze zijn ontevreden, maar dood aan de vakbonden, nooit overleg. Dat heeft hij eigenlijk gezegd. Wat een onvoorstelbare gespleten taal. Aan de ene kant roept u hier : lang leve de stakers, en aan de andere kant bent u tegen overleg. Die organisaties moeten volgens u verdwijnen. Wat een onvoorstelbaar hypocriet nummertje van de Vlaamse liberalen.

De heer A. Denys : Het is het parlement dat eerst moet beslissen welke maatregelen moeten worden genomen. Het omgekeerde mag niet het geval zijn. Het zijn niet de vakbonden en het patronaat die eerst over de tewerkstellingsmaatregelen moeten beslissen. Dat is fundamenteel anders. Wij dachten dat er een nieuwe politieke cultuur was, zoals die zich bij de CVP aan het ontwikkelen was, maar die wordt blijkbaar niet door daden gevolgd.

Collega's, ik kom tot de essentie. U zegt dat u moedig bent en onpopulaire zaken durft zeggen. Welnu, de VLD durft dat ook.

De heer F. Vandenbroucke : U durft dat niet.

De heer A. Denys : Wil u eerst luisteren alvorens te reageren.

Vanuit deze Vlaamse Raad zeggen wij aan de Vlaamse regering dat zij ook moet bereid zijn om in te leveren. Dat is wellicht, in dit midden, niet populair. Vanuit deze Vlaamse Raad zeggen wij tot de Vlaamse rege-

VU-Fractievoorzitter Paul Van Grembergen beet de spits af in het debat over de mededeling van de Vlaamse regering over het Globaal Plan van de federale regering voor de werkgelegenheid, het concurrentievermogen en de sociale zekerheid

Denys

ring dat zij een gelijkwaardige inspanning moet leveren inzake inlevering. Dat betekent dat het niet om evenveel of om meer middelen moet gaan, maar om minder middelen. De Vlaamse regering moet bereid zijn om met minder middelen te werken.

Dat is in strijd met wat daar staat : ofwel evenveel middelen, ofwel, als er meer middelen zijn, die middelen aanwenden voor een eigen beleid.

Mijnheer de minister-president, u moet bereid zijn met de federale regering te onderhandelen en te zeggen dat wij, meer dan vroeger het geval was, wensen te participeren in de sanering van de overheidsfinanciën. Onze partij zegt dat sinds vele jaren, en ik heb vastgesteld dat ook professor Van Rompuy van de KU Leuven dezelfde stelling verdedigt.

De gewesten en de gemeenschappen participeren te weinig in de sanering van de globale overheidsfinanciën. Op een ogenblik dat iedereen moet inleveren, vinden wij het moreel verantwoord nu dit gesprek te voeren. Hieraan moeten echter twee voorwaarden worden gekoppeld.

Indien wij als Vlaamse regering bereid zijn een groter aandeel te nemen in de sanering van de overheidsfinanciën moet tegelijkertijd van deze gelegenheid gebruik worden gemaakt om daaraan de voorwaarde te koppelen dat de Vlaamse regering over meer eigen fiscale instrumenten kan beschikken. Na de goedkeuring van het Sint-Michielsakkoord kregen wij wel meer bevoegdheden, maar instrumenten die echt het sociaal-economisch beleid bepalen, dus fiscale instrumenten, ontbreken. Wij moeten dit stellen tot voorwaarde om te participeren in de sanering van de overheidsfinanciën.

Mijnheer De Batselier, u bent veel te verstandig om te beweren dat een overheveling van fiscale instrumenten automatisch meer belastingen zou betekenen. Nee, het betekent dat de instrumenten waarover de federale overheid vandaag beschikt, naar de Vlaamse regering worden

overgeheveld. Wij pleiten dus voor meer eigen fiscaliteit en minder fiscaliteit voor de federale overheid, en daaraan gekoppeld de bereidheid om mee te participeren in de schuldverlichting, zoals trouwens door collega Van Grembergen hier voor het eerst – en dat apprecieer ik – ook werd gesuggereerd.

Ik herhaal, wij zeggen de bereidheid aan de dag te leggen om meer te participeren in de sanering van de globale overheidsfinanciën, op voorwaarde dat wij meer een beroep kunnen doen op eigen fiscale instrumenten.

Mijnheer de voorzitter, collega's, ik kom ten slotte aan het vierde punt, namelijk de transfers in de sociale zekerheid.

Ik heb met aandacht geluisterd naar het betoog van collega Van Grembergen. Ik begrijp niet waarom hij dit onderwerp niet harder bespeelt. Waarom de discussie nog tot de maand september uitstellen ?

Onlangs werd een debatavond georganiseerd in Leuven waaraan ikzelf en onder andere ook minister Sauwens hebben deelgenomen. Minister Sauwens zei, voor een publiek van studenten, de zaak nu hard te zullen spelen. Hij zei dat de Vlaamse regering amendementen op het globaal plan van de federale regering kon indienen. Trouwens, eerste minister Dehaene heeft dit vorige week ook gesuggereerd naar aanleiding van het Kamerdebat over het crisisplan.

Welnu, collega's, wordt het niet hoogtijd dat de Vlaamse regering echt tot voorwaarde stelt dat de federale regering concrete maatregelen neemt waarbij zij op een concrete manier aantoonbaar dat er effectief vorderingen worden gemaakt.

Vorige week heb ik tijdens het Kamerdebat zeer aandachtig geluisterd. Ik heb vastgesteld dat zich een Waals front aan het vormen is om dit plan tegen te houden. Ik geef toe dat dit debat wordt aangetrokken door onze liberale geestesgenoten, namelijk de PRL. Ik gebruik dit argument niet om iemand op te jatten ; ik stel alleen vast dat er zich stilaan een Waals front aan het vormen is.

Collega's, het wordt hoog tijd dat wij van onze kant een Vlaams front vormen. Wij krijgen niet veel de gelegenheid een dergelijk dossier op tafel te leggen, maar vandaag is er opnieuw een fase waarbij met de federale regering, met de Waalse regering en de Franse gemeenschapsregering kan worden onderhandeld.

Volgens ons is dit het meest geschikte ogenblik om aan die eisen gestalte te geven. Het moet gedaan zijn met de woordenkramery : nu moet het dossier concreet worden behandeld.

Mijnheer de minister-president, wij stellen vast dat uw beleidsverklaring meer vragen deed rijzen in plaats van antwoorden te verstrekken. Mocht u die antwoorden schuldig blijven, dan blijkt andermaal dat de Vlaamse regering vrij machteloos staat tegenover belangrijke ondernemingen.

Wij hopen echter dat het niet zo is en daarom kijken wij met belangstelling uit naar uw verklaringen.

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer E. Van Rompuy (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, heren ministers, collega's, ook na de laatste staatshervorming blijft het economisch beleid in dit land een gemengde bevoegdheid vermits zowel de nationale als de Vlaamse regering ter zake optreden.

Het is een illusie te denken dat Vlaanderen een autonoom economisch beleid zou kunnen voeren, aangezien het moet kaderen in de gebeurtenissen op nationaal en – a fortiori – op Europees vlak. De nationale regering liep vooruit op het Witboek dat tijdens de eerstkomende maanden op Europees niveau zal worden behandeld.

Vlaanderen is immers geen eiland ; het maakt deel uit van een Belgische en Europese context. Wel kunnen er eigen accenten worden gelegd, maar deze situeren zich in een bepaald kader. Wat dat betreft werd een goede procedure gevolgd waardoor wij werden betrokken bij het overleg en die

Van Rompuy

ons kans op inspraak gaf. Volgens mij zal dit steeds het geval zijn.

Sommigen menen dat de rechtstreekse verkiezing van de Raden aan de gewesten en gemeenschappen zullen toelaten een eigen dynamiek te ontwikkelen teneinde een onafhankelijk economisch beleid te voeren.

Welnu, mijnheer Annemans, ik ben die mening niet toegedaan. Volgens mij zal men wel accenten kunnen leggen, maar zal men evenwel steeds rekening moeten houden met de nationale en de Europese evoluties.

In dat verband verwijs ik naar Frankrijk dat in 1981 ook een eigen economisch beleid trachtte te voeren, maar dat anderhalf jaar later van koers moest veranderen.

Dienaangaande moet klare taal worden gesproken. De staatsvorming geeft weliswaar belangrijke bevoegdheden aan de Vlaamse Gemeenschap, maar het economisch beleid zal steeds moeten kaderen in de nationale en Europese context.

De heer A. Denys : Het probleem is dat in Vlaanderen de illusie werd gewekt dat er veel meer mogelijk was dan wat u nu zegt.

De heer E. Van Rompuy : Onze fractie was steeds van oordeel dat de Vlaamse regering eigen accenten kon leggen. En dat gebeurt ook. Denk maar aan het economisch expansiebeleid waarbij de subsidiëringen werden teruggedroefd van 15 miljard naar 6 tot 7 miljard frank en waarbij die middelen werden gebruikt voor infrastructuur bijvoorbeeld. In Wallonië gaan de subsidies vaak naar bedrijven terwijl wij de nadruk leggen op infrastructuur.

Het is bijgevolg mogelijk eigen accenten te leggen, maar er mogen geen illusies worden gecreëerd. Ik herhaal dat Vlaanderen geen eiland is ! Dat is trouwens het misverstand dat de voorbije weken ontstond met de oppositie, aangaande het crisisplan. Dat situeert zich ook in de internationale context waaraan Vlaanderen niet kan ontsnappen.

De heer G. Annemans : Mijnheer Van Rompuy, de term "accenten" die u gebruikt, is voor mij een nieuw CVP-begrip .

Beweert u dat het er bij het Sint-Michielsakkoord, de gesprekken over de Vlaamse autonomie en al hetgeen wij de voorbije twee jaar hebben meegemaakt, enkel om te doen was accenten te leggen ?

De heer E. Van Rompuy : Het ging uiteraard om het voeren van een eigen beleid, maar kaderend in een groter geheel.

Indien uw fractie ervan uitgaat dat een onafhankelijk Vlaanderen een aards paradijs zal zijn, waar geen rekening meer moeten worden gehouden met Europa noch met de wereld, dan vergist u zich.

De heer G. Annemans : Dat hebben wij nooit beweerd.

Ik stel enkel vast dat u nu zegt wat wij al jaren roepen, met name dat in België geen Vlaams beleid mogelijk is.

De heer E. Van Rompuy : Het is de bedoeling van dit debat na te gaan welke maatregelen er op het Vlaamse niveau moeten worden genomen in het kader van wat er op federaal vlak is gebeurd inzake competitiviteit en werkgelegenheid. Het is goed dat men ook op Vlaams niveau werkt met aanbodgerichte maatregelen en dat men niet kiest voor een Keynesiaanse aanpak. Wij hebben een open economie en Vlaanderen heeft dan ook belang bij aanbodgerichte maatregelen. Eenzijdige vraagstimulering lost niets op.

Mijnheer Denys, u spreekt over het inleveringsplan van de federale regering. Ik noem het een economisch plan. Men probeert substantieel de arbeidskosten te verminderen van de laagste lonen en van de jongeren. Verder poogt men via de techniek van de bedrijfsplannen herverdeling van arbeid met reductie van patronale lasten tot stand te brengen. Er is een revolutie op wereldvlak aan de gang. Mijnheer Denys, u moet het artikel van de secretaris-generaal van de OESO dat vandaag in La Libre

Belgique verscheen maar eens lezen. Hij zegt dat we een nieuwe industriële revolutie beleven en dat tegen het jaar 2000 de secundaire sector, die nu een aandeel van 20 percent heeft in de toegevoegde waarde in Europa, zal terugvallen op een aandeel van minder dan 10 percent. Daar moeten we de nadruk op leggen. We beleven een structurele ombouw van onze economie. Het verminderen van de arbeidskosten en de inkomensmatiging zijn essentiële elementen om in de komende jaren deze nieuwe economische koers te kunnen varen. Op het federale vlak heeft men de voorwaarden gecreëerd om een aantal dingen te doen. Wij moeten op het Vlaamse vlak ook onze bijdrage leveren. Wij hebben een open economie waarvoor de competitiviteit belangrijk is. Wij hebben een structuur gebaseerd op kleine en middelgrote ondernemingen waarvoor het verlagen van de arbeidskosten bijzonder belangrijk is. De Vlaamse regering voert een verstandige politiek. Ze werkt in op het draagvlak en de omgevingsfactoren. Zo poogt ze op haar eigen manier een bijdrage te leveren. De Vlaamse regering zoekt terecht ook naar eigen stimuli, bijvoorbeeld inzake herverdeling van de arbeid. De minister-president had in dit verband een goed idee. In plaats van boven op de 100.000 frank forfaitaire vermindering van de RSZ-bijdragen nog een premie te geven, hield de Vlaamse regering eraan om bepaalde fiscale stimuli door te voeren via een fiscale korting voor deeltijdsen. Dat is een interessante piste. De opdracht van de Vlaamse regering bestaat er niet in hetzelfde te doen als wat op federaal vlak gebeurt, ze moet via eigen stimuli en mogelijkheden een bijdrage leveren tot de herverdeling van de arbeid. Dit is belangrijk in een economie waar de industriële sector op termijn met grote moeilijkheden te kampen heeft. Men zal moeten komen tot een herverdeling van de arbeid die ongetwijfeld ook een herverdeling van het inkomen tot gevolg zal hebben. Het is dan ook belangrijk dat de Vlaamse regering aan het draagvlak werkt en dat zij daarbij voorzichtig is. Zij moet werken met eenmalige impulsen. De tewerkstellingsinitiatieven van het jongste anderhalf jaar ten belope van 8,5 mil-

Van Rompuy

jard frank zijn intelligente initiatieven. De Vlaamse regering moet blijven proberen om de groei te stimuleren. De heer Geysels heeft hier al een aantal keren opgemerkt dat groei geen werk creëert, maar wij gaan er van uit dat geen groei in elk geval tot meer werkloosheid leidt. Daar moeten wij in de komende jaren ook op het Vlaamse niveau aan werken.

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels : Mijnheer de voorzitter, dit is een belangrijk debat. Het raakt immers aan de maatregelen die de Vlaamse regering neemt in verband met de werkgelegenheid. Mijnheer Van Rompuy, mijn these is wel iets genuanceerder dan u laat verstaan. Het grote vertrekpunt van de jaren zestig en zeventig dat door verschillende federale regeringen, inclusief die met liberale deelname, werd gehanteerd, luidt dat als we maar genoeg transfers vrijmaken van de gezinnen naar het bedrijfsleven, de bedrijven zouden investeren. En de investeringen van morgen zouden de werkgelegenheid van overmorgen betekenen. Ik stel vast dat deze redenering niet meer opgaat. De elasticiteit is vrij klein. Eergisteren heeft dat nogmaals in de FET gestaan. We hebben nu een elasticiteit die maximaal 0,7 bedraagt. Dat betekent dat we met een gigantische structurele werkloosheid te kampen hebben die zelfs met een extreem grote groei niet kan worden opgelost. Er moeten dan ook andere maatregelen worden genomen.

De voorzitter : De heer Schiltz heeft het woord.

De heer H. Schiltz : Mijnheer Geysels, u hebt gelijk wanneer u uw redenering dat de groei in de economische sector geen correlatieve werkgelegenheid oplevert, in een gesloten bokaal houdt.

U moet echter wel beseffen dat er ook buiten de economische sector werkgelegenheid is, en zelfs in toeneemende mate. Die werkgelegenheid moet wel worden gefinancierd door

een groei in de economische sector, want anders geraakt u er niet. Men moet dus hoe dan ook kunnen rekenen op een sterk concurrentievermogen in de economische sector, wil men de niet-economische sector kunnen betalen.

De heer E. Van Rompuy : Mijnheer Geysels, volgens de stagnatietheorieën in de economie die reeds in de negentiende eeuw werden verkondigd en waarover ik destijds als student een paper heb gemaakt, is er om de 15 jaar een periode waarin noch een economische groei noch een toename van de werkgelegenheid worden genoteerd. Niettemin is de economie in de jaren tachtig wel gegroeid en werden er duizenden jobs gecreëerd.

Ik meen derhalve dat men de evolutie in de economische sector positief moet bekijken. Ik geloof dus niet in de eeuwige stagnatie of de voortdurende uitstoot van arbeid.

Vandaag maken wij enkel een omwenteling in onze economie mee waarop wij op een intelligente manier moeten inspelen zonder de lessen uit het verleden te vergeten. Vandaar dat ik het eens ben met het door de Vlaamse regering gevoerde beleid – dit debat gaat niet over wat de federale regering moet doen – dat erin bestaat eenmalige impulsen te geven aan de aanbodzijde en de arbeidsherverdeling te stimuleren via eigen instrumenten.

Mijn spreektijd vliegt voorbij. Nogtans wil ik nog kort ingaan op twee punten in verband met de verdeling van de lasten onder de deelgebieden en het federale niveau.

Wij moeten – ik herhaal het – als Vlamingen in een hervormde staat, waar wij aanzienlijke bevoegdheden hebben gekregen maar waar ook het federale niveau nog belangrijke beleidsdomeinen in handen heeft, de vraag durven te stellen op welk niveau het welvaartsverlies voor ons het kleinst is. Het is niet omdat er meer geld naar de gewesten en gemeenschappen gaat, dat zij er beter van worden. Bijgevolg moeten wij nagaan op welk vlak wij het best inspanningen leveren.

Ingevolge de financieringswet en dank zij de boni van het Sint-Michielsakkoord zien wij onze middelen in een overgangperiode tot 2000 reëel met 3 percent stijgen. Vandaar dat Vlaanderen zijn primaire uitgaven met 2,5 percent mag verhogen, in tegenstelling tot de federale overheid die de nullijn moet aanhouden en enorme inspanningen zal moeten leveren om de uitgaven in de sociale zekerheid zo te beperken dat ze slechts met 1,5 percent vermeerderen.

Dat het Vlaamse Gewest zijn middelen – dit is niet het geval voor de Franse Gemeenschap – in de komende jaren ziet toenemen, is belangrijk, want onder andere in leefmilieu, welzijn, huisvesting groeien de behoeften vlugger dan het BNP.

Ik onderschrijf de gisteren door de minister-president verdedigde stelling dat de uitvoering van het globale plan geen nieuwe financieringsstromen van het federale niveau naar de gewesten en gemeenschappen tot gevolg mag hebben. Dat is een goede redenering.

Immers – ik moet hier even technisch worden –, als de inflatie ingevolge de verhoging van de indirecte belastingen stijgt en de index van de consumptieprijzen meer toeneemt dan vóór de totstandkoming van het globaal plan het geval zou zijn, dan groeien de inkomsten van de gemeenschappen en gewesten met – ik spreek mij niet uit over de cijfers – 8 tot 10 miljard frank, waardoor wij over meer kredieten dan normaal kunnen beschikken.

Indien de gezondheidsindex echter wordt toegepast, worden de middelen waarover wij normaal zouden beschikken, afgetopt.

De minister-president verklaarde gisteren dat wij de middenweg moeten kiezen : wij hoeven geen 6 miljard frank extra te ontvangen, maar wij zijn het er niet mee eens dat onze middelen worden gereduceerd ten gevolge van de toepassing van de gezondheidsindex. Onze middelen moeten moeten worden gehandhaafd op het peil dat wij zouden hebben

Van Rompuy

indien er geen sprake zou zijn van een crisisplan. De minister-president voegde hieraan toe dat de bestaande financieringswet niet eenzijdig mag worden gewijzigd. Hierover moet worden beslist in overleg tussen de federale regering en de deelgebieden.

Door het toepassen van de gezondheidsindex zullen de lonen en wedden in de Vlaamse Gemeenschap minder stijgen dan budgettair werd gepland. Het gaat over een bedrag van 3 tot 4 miljard frank. Deze middelen kunnen eventueel worden gebruikt voor de financiering van niet-recurrente stimuleringsmaatregelen.

Deze stellingname is zeer evenwichtig en geeft zeker geen aanleiding tot een nieuwe financieringsstroom, noch tot een vermindering van de thans beschikbare middelen.

Wij moeten opteren voor een middel dat geen nieuwe financieringsstroom tot stand brengt, wij mogen echter evenmin de gezondheidsindex toepassen, waardoor onze middelen zouden verminderen.

De heer A. Denys : De elementen die worden aangehaald door de woordvoerder van de CVP, zijn zeer belangrijk en cruciaal in het debat over de gezondheidsindex en de financiering van de gemeenschappen en de gewesten.

Indien ik het goed begrijp is de heer Van Rompuy van mening dat de gezondheidsindex wel mag worden toegepast op de lonen en de wedden, maar niet op de financiering van de gemeenschappen en de gewesten. U wijst zowel het oude systeem af als de gezondheidsindex. U pleit voor een systeem dat zich ongeveer in het midden bevindt.

De heer E. Van Rompuy : Niet ik, maar de minister-president, pleit hiervoor. Ik ben het ermee eens dat er geen nieuwe financieringsstroom van de federale overheid naar de gemeenschappen en de gewesten mag tot stand komen.

De heer A. Denys : Indien u deze

stelling verdedigt, betekent dit dat de middelen van de gemeenschappen en de gewesten gehandhaafd blijven, maar dat de burgers meer zullen inleveren omdat het invoeren van de gezondheidsindex een invloed heeft op de lonen en de wedden.

Ik weet dat u een goed kenner is van de financieringswet. Kan men de gezondheidsindex, of een systeem dat zich daartussen bevindt, toepassen zonder wijziging van de financieringswet ? Kan de financieringswet eventueel worden gewijzigd via een technische ingreep in de vorm van een koninklijk besluit of moet over de wijziging worden beslist door een tweederdemeerderheid ?

De heer E. Van Rompuy : In dat verband wil ik liever nog enkele experten raadplegen. Ik heb niet de pretentie hier vandaag de oplossing naar voren te kunnen brengen. Ik kan u enkel zeggen dat noch u, noch de heer Van Grembergen, de verklaring van de minister-president op de juiste manier interpreteren.

De heer P. Van Grembergen : Mijnheer Van Rompuy, de financieringswet is een wet die bij tweederdemeerderheid werd goedgekeurd. Zij is dus even stabiel als de Grondwet. Deze wet kan niet zonder meer worden gewijzigd door de federale regering, noch kan zij inhoudelijk en principieel worden gewijzigd via overleg tussen twee regeringen, zij het de Vlaamse of de federale regering. De financieringswet kan slechts worden gewijzigd door een nieuwe wet, goedgekeurd met een tweederdemeerderheid.

De financiering van de deelgebieden is nog altijd een dotatiesysteem. De Volksunie heeft altijd gestreefd naar financiële verantwoordelijkheid en een eigen fiscaliteit voor Vlaanderen. Indien er dus wordt overwogen om de dotatie te wijzigen, moet eveneens de fiscale verantwoordelijkheid en de eigen fiscaliteit ter sprake komen. Dit is logisch in het kader van de staatshervorming en de financiering van gemeenschappen en gewesten.

Door onderhandelingen tussen twee regeringen – de Vlaamse en de fede-

rale – kan men de inhoud niet wijzigen.

De heer A. Denys : Mijnheer Van Grembergen, wat u zegt, is niet onbelangrijk.

Bent u het met mij eens dat – zelfs indien we rekening houden met de interpretatie van minister-president Van den Brande in verband met dit probleem – het plan-Dehaene alleen maar kan worden uitgevoerd door een wijziging van de financieringswet bij tweederdemeerderheid ?

De heer P. Van Grembergen : Ik weet dat hierover twijfel bestaat, en in dat geval moet de Raad van State hierover oordelen aangezien de belanghebbende partijen dat zelf niet kunnen.

De heer A. Denys : Zou u het aanvaarden dat men overgaat van de oude index naar een gezondheidsindex zonder een wijziging van de financieringswet ?

De heer P. Van Grembergen : Neen, dat kan niet, maar dat is volgens mij ook het standpunt van de Vlaamse regering.

U mag geen spijkers zoeken op laag water. Wij zijn het er ten volle mee eens dat het oplossen van het schuldprobleem niet alleen de verantwoordelijkheid is van de federale overheid en dat de gewesten en gemeenschappen op dat vlak een verantwoordelijkheid dragen.

Uiteraard willen we wel verantwoordelijkheid dragen, maar dat moet kaderen binnen de grondwettelijke mogelijkheden en dus via onderhandelingen.

De heer A. Denys : De VLD is bereid om – zelfs vanuit de oppositie – mee te werken aan een wijziging van de financieringswet indien dit zou leiden tot grotere fiscale verantwoordelijkheid en tot het medeparticiperen in de schuld.

De heer E. Van Rompuy : Gisteren heeft de minister-president verklaard dat er nog overleg moet plaatshebben met de federale regering. Voor het juridisch probleem is de ene noch de

Van Rompuy

andere voorgestelde oplossing de goede, en daarom zal men een tussenformule moeten uitwerken.

De gezondheidsindex moet inderdaad ook van toepassing zijn voor de lonen en wedden in de Vlaamse Gemeenschap, maar we steunen wat de minister-president gisteren heeft verklaard, namelijk dat voor de welzijnswerkers en het onderwijspersoneel dezelfde regeling moet gelden als voor de werknemers in de privé-sector. De CAO's, die werden gesloten voor 1994, moeten worden gehonoreerd, maar worden ter compensatie de gezondheidsindex opgelegd. Dit geldt eveneens voor de CAO's die de Vlaamse Gemeenschap heeft gesloten. Ik zie niet in waarom deze de CAO's moet verbreken voor 1995 en 1996 want in de privé-sector zijn die er zelfs niet. Men moet nu eenmaal zijn verplichtingen nakomen.

Mijnheer de voorzitter, ik zal besluiten. Dit is niet de Kamer van Volksvertegenwoordigers en ik zal van deze discussie geen partijpolitieke discussie maken.

Mijnheer Denys, u hebt het altijd over een gedeeltelijke splitsing van de sociale zekerheid. Hebt u echter zaterdag in Le Soir het interview gelezen met Jean Gol ?

De heer A. Denys : Ja.

De heer E. Van Rompuy : Hij verklaart dat hij het akkoord heeft van de heer Verhofstadt dat tijdens een volgende legislatuur er geen enkele institutionele hervorming zal worden ingevoerd en dat men op geen enkele manier de Grondwet noch de bijzondere wetten zal wijzigen en dat bijgevolg de splitsing van de sociale zekerheid niet zal plaatsvinden. Hij verklaart te beschikken over het engagement van de VLD. (**Applaus bij de meerderheid**) De hypocrisie van het zondagsflamingantisme enerzijds en het proberen te terroriseren anderzijds terwijl men heel goed weet hoe moeilijk zoiets te realiseren is met de "andere kant van de taalgrens" is hiermee doorbroken. De heer Verhofstadt heeft aan de heer Gol toege-

zegd dat dit dossier niet op tafel zal liggen bij een volgende regeringsvorming. Op die manier is er dus een einde gekomen aan de hypocrisie van de VLD. (**Applaus bij de meerderheid**)

De heer A. Denys : Ik verwijs naar wat de heer Dewael vorige week heeft gezegd en naar wat ik zelf heb gezegd. De VLD heeft tot nu toe niets anders gezegd. Wat de heer Gol zegt, is zijn verantwoordelijkheid. Wij zijn verantwoordelijk voor wat de VLD zegt. De standpunten van de VLD en de PRL lopen wat dat betreft uiteen zoals dat het geval is met alle andere partijen in Vlaanderen. Daarom vragen wij om een antwoord te bieden aan het Waals front door ook in Vlaanderen een front op te richten.

De voorzitter : De heer Vandembroucke heeft het woord.

De heer F. Vandembroucke : Collega Denys, wat ik wil aanhalen is niet uw fout, maar sinds weken verschijnen er in de Franstalige pers berichten dat er een akkoord Gol-Verhofstadt bestaat om geen enkel communautair probleem op tafel te leggen wanneer Gol-Verhofstadt een regering vormen. De heer Gol heeft dit nog eens expliciet bevestigd. Ik wil u bijgevolg een vraag stellen. Zal het partijbureau van de VLD dit nu eindelijk ontdekken of zal het stilzwijgend instemmen met wat de heer Gol heeft gezegd ? Daar moeten uw voorzitter en uw partijbestuur vandaag of morgen absoluut duidelijkheid scheppen, want u kunt niet wit zeggen in Vlaanderen en zwart in Wallonië. Dat is wat u vandaag doet. (**Applaus op verschillende banken**)

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : U verwacht hier doelbewust wat Jean Gol zegt en wat de VLD zegt. Wij zijn twee autonome partijen. Wij verschillen soms van mening. Wij hebben tot nu toe alleen de stelling van de VLD verdedigd. Daar blijven wij bij.

De voorzitter : De heer Vandembroucke heeft het woord voor een persoonlijk feit.

De heer F. Vandembroucke : Mijnheer Denys. Het is van twee dingen één. Ik wil daarbij rustig blijven. Ik meen dat u bij deze een integer man bent. Als Jean Gol in naam van uw voorzitter, de heer Verhofstadt, zegt dat er een akkoord is dan is het van twee dingen één. Ofwel ontkent Guy Verhofstadt via Belga – die dan wel voor een Franstalige vertaling zal zorgen – meteen dat zulk een akkoord bestaat, ofwel zwijgt hij erover en heeft de heer Gol gelijk. U moet ophouden met dit soort van Januskopmethodes.

De heer A. Denys : Mijnheer de voorzitter, ik wil hier ook een duidelijk antwoord krijgen van de SP. Wat zegt de SP over de zaak ? Is de SP bereid om hier als harde eis naar voren te brengen dat zij concrete maatregelen wil van de nationale regering om de transfers tussen noord en zuid weg te werken ? Waar zijn die concrete maatregelen ? Waar zijn de teksten ? Waar hebben de CVP en de SP tijdens de onderhandelingen concrete maatregelen geëist ?

U probeert uw eigen falen af te wimpelen op iets wat Jean Gol heeft gezegd en waarvoor wij geen enkele verantwoordelijkheid dragen.

De voorzitter : De heer Vandembroucke heeft het woord.

De heer F. Vandembroucke : Mijnheer Denys, ik wil altijd het debat én over het Sint-Michielsakkoord én over de uitvoering ervan herbeginnen. De regering heeft reeds een aantal maatregelen genomen in uitvoering van het akkoord om onverantwoorde verschillen in uitgaven te bestrijden. Ik zeg u meer dan dat. Als de federale regering haar huiswerk doet en structureel ingrijpt in een aantal uitgavenmechanismen in de gezondheidszorg dan zal de lat hoe dan ook meer gelijk liggen. Wij zullen dat opvolgen. De heer Anselme moet daar zijn huiswerk doen. Maar, mijnheer Denys, het gaat niet over al die miljarden frank.

Mijnheer Denys, hier beliegt u op een dubbele wijze de Vlaamse opinie. U geeft de indruk dat er ons door de rechtekking van onverantwoor-

Vandenbroucke

de uitgavenverschillen tientallen miljarden frank in de schoot zullen vallen. Dat is niet juist. Dat gebeurt natuurlijk wel als de sociale zekerheid volledig wordt gesplitst en wanneer de solidariteit inzake bijdragen ook volledig wordt opgesplitst tussen rijk en arm.

Mijnheer Denys, mijn concrete vraag die u niet langer kunt ontlopen is de volgende : komt er nu een mededeling van het hoofdbestuur van de VLD om te ontkennen wat Gol namens de VLD in het Franstalig landsdeelte verklaart ?

De heer A. Denys : Mijnheer Vandenbroucke, ik zeg u namens het hoofdbestuur van de VLD dat er desbetreffend geen akkoord is tussen Guy Verhofstadt en Jean Gol. Ik hoop dat dat duidelijk genoeg is. U moet niet verwijzen naar een volgend ogenblik in het politiek bestel, namelijk een volgende regeringsvorming. Wij kennen nu belangrijke momenten. Nu moet er opnieuw worden onderhandeld met de federale regering en met de Franstaligen. U krijgt een nieuwe kans om concrete maatregelen te eisen die een einde kunnen stellen aan de transfers. Zal u met de CVP en met de Volksunie in de Vlaamse regering amendementen indienen op dit globaal plan ten einde garanties te verkrijgen voor de recht-trekking van wat scheef is gegroeid ?

De heer F. Vandenbroucke : Daar zijn geen amendementen meer voor nodig !

De voorzitter : De heer Olivier heeft het woord.

De heer M. Olivier : Mijnheer de voorzitter, ik heb vorige week in de federale kamer het debat over het sociaal plan gehoord. Ik heb de heer Denys en andere partijgenoten gehoord. Ik vraag mij toch wel af welke piste de VLD bewandelt.

De voorzitter : De heer Dewinter heeft het woord.

De heer F. Dewinter (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, deze seance doet mij een beetje denken aan ba-

vianen in de zoo die met modder naar mekaar gooien. De verschillende traditionele partijen, SP, CVP, VU en VLD hebben wat dit dossier betreft ongeveer allemaal evenveel boter op hun hoofd en verwijten mekaar dat zij niets wensen te doen aan de splitting van de sociale zekerheid. Er zouden geheime akkoorden zijn tussen Verhofstadt en Gol enzovoort. Ik zou toch ook wel eens graag de akkoorden zien die er zijn tussen bijvoorbeeld de SP en de PS, tussen de heren Vandenbroucke en Spitaels, tussen de heren Deprez en Van Heccke en noem maar op. We zouden daaruit waarschijnlijk ook wel een en ander kunnen afleiden.

Mijnheer de minister-president, ik sta hier met gemengde gevoelens. U zult ongetwijfeld gemerkt hebben dat wij gisteren tijdens uw verklaring over het globale plan van de federale regering afwezig zijn gebleven. Wij wilden daarmee in eerste instantie protesteren tegen de verklaringen die u hebt afgelegd en die in een aantal kranten zijn gepubliceerd. Daarin pakt u in niet mis te verstane bewoordingen het Vlaams Blok aan. U spreekt over de pleitbezorgers van de Vlaamse zelfverdedigingstheorie die vijanden van Vlaanderen zijn, over de advocaten van de onverdraagzaamheid, opportunisten en fanatici die een bekrompen Vlaanderen propageren en die, in tegenstelling tot wat deze zogenaamde zuiveren beweren, in een maatschappijbeeld wezenlijk immoreel zijn.

Deze uitspraken kennen we en die verwachten we van allerlei figuren in Vlaanderen, van de hoofdredacteur van De Morgen, van de voorzitter van het anti-fascistisch front, maar niet van de minister-president van de Vlaamse regering. Wij zijn van oordeel dat die zich boven dit gekrakeel en laag-bij-de-grondse aanvallen tegen een bepaalde politieke partij, in dit halfroond vertegenwoordigd, moet houden.

Deze uitlatingen spijten ons, want wij hadden aanvankelijk toch enig vertrouwen in u, mijnheer de minister-president. Een tijdlang hebt u ideeën, die ook de onze waren, gepropageerd. Een eerste verklaring

voor uw uitspraken van het voorbije week-end, die maar al te gretig door bepaalde kranten zijn overgenomen, is dat u zich per se wil "dedouaneren" tegenover de Walen, de federale regering, en misschien ook tegenover de eigen partij waar sommigen vonden dat u te ver ging. Dat verholen separatisme dat u verdedigde, kon voor bepaalde van uw partijgenoten niet. Uw reactie is dan geweest een kordaat optreden, dat wil zeggen een aanval op het Vlaams Blok, de vertegenwoordigers van het separatisme in Vlaanderen, in de overtuiging dat zo'n uitval u zou "dedouaneren" tegenover de Walen, de federale regering, de unitaristen in de eigen partij.

Een tweede verklaring kan zijn dat u met dit soort uitspraken uw eigen onbekwaamheid wenste te verbergen. U slaagt er immers niet in iets te doen voor de sociale zekerheid die Vlaanderen jaarlijks 120 miljard frank kost aan transfers, miljarden frank die Vlaanderen nochtans goed zou kunnen gebruiken voor de oplossing van zijn eigen sociale problemen. U gedraagt zich slaafs en onderdanig tegenover de federale regering door altijd maar te knippen en te buigen. U bent bang te moeten toegeven dat u altijd maar bereid bent tot het sluiten van compromissen met Wallonië. Al die tekortkomingen, in één woord die onbekwaamheid, moet worden weggestopt achter een aanval op de separatisten in Vlaanderen die ons in het buitenland zagezegd een slecht imago bezorgen. Het Vlaams Blok eerst als zondebok, nu ook al als bliksemafleider voor de minister-president.

Opvallend is ook dat die onbekwaamheid, die onmacht blijkt uit heel uw verklaring van gisteren.

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer Dewinter, dit debat gaat over de verklaring tot economisch en sociaal herstel. Ik ben dus niet van plan in mijn antwoord in te gaan op wat u tot nog toe hebt gezegd. Ter verduidelijking wil ik wel even het volgende zeggen.

Mijnheer Dewinter, ik bevestig het standpunt dat ik heb ingenomen. U kunt niet beweren dat uw fractie op

Van den Brande

parlementair vlak tekort werd gedaan. Ik heb steeds persoonlijk geantwoord op uw parlementaire vragen en interpellaties. Dat is overigens mijn plicht.

Mijnheer Dewinter, u wil wat ik heb gezegd anders doen overkomen. Ik heb het niet gehad over mindere autonomie, meer autonomie. Ik heb alleen willen duidelijk maken dat ik bij mijn reizen naar het buitenland in het kader van de investeringsseminaries die Vlaanderen als nuttig investeringsland propageerden, telkens geconfronteerd werd met de vraag wat er nu aan was van die extremistische tendensen in Vlaanderen. Vervolgens heb ik ondervonden – en dat is misschien nog veel belangrijker – dat veel intellectuelen, kunstenaars, vooral jongeren, met een normaal Vlaams aanvoelen en die zichzelf terugvinden in meer Vlaamse autonomie, wel gruwen voor standpunten die geen eerbied hebben voor de menselijke waardigheid, voor de interculturele samenleving, voor de moderne maatschappij. Deze mensen wensen zich niet te identificeren met de symbolen van onze gemeenschap omdat die gebruikt en misbruikt worden door bepaalde personen die een extremistische, mensenwaardige houding aannemen in een aantal dossiers. Dat was de teneur van mijn uitspraken. Ik had het dus niet over de institutionele evolutie. **(Applaus bij de CVP, de SP en de VU)**

De heer F. Dewinter : Ik neem nota van wat u gezegd heeft, en ik ken het applaus van de weldenkenden reeds.

Mijnheer de minister-president, u bevestigt dus dat u een bliksemafleider zoekt en die ook vindt in het Vlaams Blok, en, mevrouw Vogels, u weet dat ook goed genoeg.

Wij dienen als bliksemafleider voor uw eigen onbekwaamheid en onmacht in deze Vlaamse Raad en de Vlaamse regering. U moet trouwens niet altijd op het Vlaams Blok schimpen : als Vlaanderen in het buitenland een slecht imago zou hebben voor zover het al een imago heeft, want daar durf ik aan twijfelen, dan

ligt dat niet aan het Vlaams Blok maar volgens mij veel eerder aan de Vlaamse regering. Die weigert immers op te treden in het kader van de Vlaamse ontvoogding, ze weigert de eigen middelen ter hand te nemen en de splitsing van de sociale zekerheid aan te pakken, en weigert om Vlaanderen als een onafhankelijk land naar de rest van Europa te profileren. Dat, en niets anders, ligt aan de basis van het slechte imago van Vlaanderen. **(Applaus bij het VB)**

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer Dewinter, al mijn collega's in de Vlaamse regering proberen ieder op hun domein Vlaanderen politiek en economisch te versterken.

Uit de jongste publikatie van World Link, dat samenhangt met het World Economic Forum, blijkt dat Vlaanderen de vierde interessantste regio van de wereld is om mee samen te werken. Die reputatie wil ik niet laten kapotmaken.

De heer F. Dewinter : Mijnheer de minister-president, ik zal daar in de in de loop van mijn betoog op antwoorden en ik zal bewijzen dat u ongelijk heeft.

De onmacht van de Vlaamse regering om tegen dit plan ook maar enig weerwerk te stellen of enige kritiek te leveren, blijkt uit uw verklaring van gisteren, en bevestigt wat ik reeds heb gezegd. In uw verklaring neemt u nota en kondigt u een onderzoek aan. Nergens in uw betoog lees ik echter dat u zich verzet, protest aantekent, of neen zegt, u formuleert nergens een eigen standpunt.

Het overleg tussen de Vlaamse regering en de federale regering, heeft, zoals collega Denys heeft gezegd, postfactum plaatsgegrepen, nadat de federale regering hier ex cathedra de maatregelen is komen meedelen. Sinds gisteren kunnen er door de eerste minister nu opeens wel onderhandelingen worden gevoerd met de vakbonden. Een of twee stakingen volstaan blijkbaar om mijnheer Dehaene op de knieën te dwingen. Onderhandelingen met de Vlaamse regering, met het federale parlement, met de volksvertegenwoordigers zoals het

een democratie betaamt, zijn blijkbaar niet mogelijk.

Ik moet toegeven, mijnheer de minister-president, u heeft lef, of is het naïveteit, om in uw verklaring te schrijven en ik citeer : Wij kunnen dus vaststellen dat het overleg tussen de diverse overheden, waar de Vlaamse regering heeft op aangedrongen, op een systematische wijze zal worden georganiseerd. Diegenen die daarover twijfels hadden rondgezaaid, moeten nu bekennen dat hun pleidooien niets meer waren dan stemmingmakerij en negativistische obstructie. Het wordt bij dezen een gewoonte om op die manier de nieuwe federale loyaliteit die in de beleidsvoering stilaan doorgang vindt te discrediteren. Einde citaat.

Wel, mijnheer de minister-president, de federale loyaliteit bestaat alleen van de Vlaamse regering ten opzichte van de federale regering, maar niet in de omgekeerde richting. U wordt behandeld als het kleine broertje, dat, wanneer alles al voorbij is, wordt ingelicht en moet dansen naar de pijpen van de grote broer. Uiteindelijk hebt u alleen maar vernomen wat u te wachten staat en wat u moet uitvoeren. Het betreft een verplicht beleefdheidsnummertje, waar de premier nu eenmaal niet onderuit kan.

Mijnheer de minister-president, op pagina 7 van uw verklaring staat de volgende belangrijke zin, ik citeer : Evenmin kan de Vlaamse regering aanvaarden dat de bestaande financieringswet eenzijdig zou worden gewijzigd. Einde citaat. Er staat evenwel geen woord over het eigenlijke debat dat nu al een paar dagen wordt gevoerd en waarop ook vice-premier Coëme en premier Dehaene, die daarover in de Kamer van Volksvertegenwoordigers verschillende keren werden geïnterpelleerd, geen antwoord wilden geven. U moet een onduidelijk antwoord geven op de vraag of de financieringswet aan de fameuze gezondheidsindex dan wel aan de index van de consumptieprijzen zal worden gekoppeld. U moet duidelijk verklaren dat u niet zult tolereren dat er aan de financieringswet ook maar één aspect wordt gewijzigd. Zowel de Vlaamse regering als de

Dewinter

Vlaamse Raad moeten ter zake een duidelijk standpunt innemen.

Op pagina 6 van uw verklaring zegt u – en een min of meer analoge uitspraak hebt u al eens gedaan – het volgende, ik citeer : Het scheppen van werkgelegenheid en het drastisch terugdringen van de werkloosheid werden de maatschappelijke uitdagingen van de jaren negentig. Einde citaat. Vervolgens houdt u een pleidooi voor de sociale, culturele en ecologische correctie van de markteconomie – wat dat ook moge betekenen – en voor arbeidsverdeling. U rept echter met geen woord over de echte oorzaken van de werkloosheid in dit land en in Vlaanderen. Nochtans kent u die oorzaken : wij moeten over eigen middelen en eigen belastinginkomsten kunnen beschikken. Het kan niet dat Vlaanderen jaarlijks meer dan 120 miljard frank – en dat zijn de minimum minimorum-cijfers want eigenlijk gaat het om ongeveer 400 miljard frank – naar Wallonië transfereert via de georganiseerde diefstal die u toelaat en zelfs mede organiseert. U moet durven bekenen dat u hieraan niets mag, kan of wil veranderen. Immers, de Waalse vakbonden, ziekenfondsen en politieke partijen hebben verklaard dat er aan de sociale zekerheid niet wordt getornd, zoniet raakt men aan de fundamenteën van België. Mijnheer de minister-president, omdat u een unitarist bent, durft u hierover niet te spreken. Het is bovendien spijtig dat de Volksunie – en minister Sauwens heeft zopas de zaal verlaten – hieraan zijn medewerking blijft verlenen.

De heer E. Van Rompuy : Mijnheer Dewinter, mag ik eens een vraag stellen ? Vlaanderen is slechts een van de vele regio's binnen Europa. Alle Europese regio's – en ik geef toe dat de percentages uiteenlopen – worden geconfronteerd met werkloosheid. In Henegouwen bedraagt de werkloosheid bijvoorbeeld 25 procent, met andere woorden, meer dan twee keer zoveel als in Vlaanderen. Denkt u dat er in een onafhankelijk Vlaanderen geen werkloosheid zal zijn ? Denkt u dat een onafhankelijk

Vlaanderen geen economische problemen zal kennen ? Ook wij zullen daarmee geconfronteerd worden. Het is een illusie te denken dat er in een onafhankelijk Vlaanderen geen werkloosheid zal zijn.

De heer F. Dewinter : Dat heb ik niet gezegd !

De heer E. Van Rompuy : Denkt u dat de Vlamingen dom zijn ? Denkt u dat de Vlamingen idioot zijn ? Er zal in de toekomst ook een tewerkstellingsprobleem zijn. Ook in een onafhankelijk Vlaanderen. U verkondigt hier leugens !

De heer F. Dewinter : Nee, ik verkondig geen leugens. Ik heb nooit beloofd dat het onafhankelijke Vlaanderen van morgen een soort Utopia zal zijn waar wij pap met gouden lepeltjes zullen eten. Tussen haakjes, dat is onmogelijk want wij zullen met de CVP opgezadeld zitten.

Vandaag hebben wij op nationaal vlak 100 miljard frank nodig en men wil daarom een besparing doorvoeren. Uit objectieve rapporten blijkt evenwel dat vanuit Vlaanderen 120 miljard frank wordt overgeheveld naar Wallonië. Waarom moeten wij dan besparen en onze ambtenaren minder betalen, de accijnzen verhogen en meer belastingen opleggen aan de zwaksten in de maatschappij. Waarom moeten wij aan de kinderbijslag raken als het geld voorhanden is ? Wij moeten het alleen halen waar het zit, namelijk in Wallonië. (**Applaus bij het VB**)

De heer E. Van Rompuy : Het Vlaamse BNP bedraagt ongeveer 4.500 miljard frank. Indien wij al die transfers kunnen uitschakelen, dan behouden wij dus 100 miljard frank van dat bedrag. Het inkomen van de Vlaming kan dan met twee procent worden verhoogd : is dat dan het aardse paradijs ? (**Discussie**)

De heer F. Dewinter : Ik geloof niet in een aards paradijs. Wij stellen enkel vast dat men naar dit geld op zoek is en dat wij het hebben gevonden in de sociale zekerheid.

De heer F. Van den Eynde : Mijn-

heer Van Rompuy, uit objectieve gegevens blijkt dat wij met die luttele 120 miljard frank die via de sociale zekerheid naar Wallonië vloeien, per arbeider 70.000 frank in een Maribel-operatie kunnen investeren. Als u dit geen oplossing noemt, dan zult u het verder in Utopia moeten zoeken.

De voorzitter : De heer Dewinter heeft het woord.

De heer F. Dewinter : Deze discussie is in feite zinloos. U weet immers dat u ongelijk hebt en de cijfers bewijzen het. Zolang wij opgezadeld blijven met de traditionale partijen die nog steeds de slippendragers zijn die vakbonden en unitair gebleven ziekenkassen, zal er ook niets veranderen. Ik citeer hier ex-minister van Sociale Zaken, Philippe Moureaux. In februari 1993 zei hij, ik citeer : Als er in Vlaanderen niemand meer is om de solidariteit tussen de personen in heel het land in stand te houden, dan staat het meest fundamentele compromis van België op de helling. Einde citaat. Dat beseft u heel goed en daarom durft u er hier niet over te spreken.

Het is bijzonder jammer dat de Volksunie zich achter iets dergelijks schaaft. Minister Sauwens geeft geen kik, eist niet dat de Vlaamse regering ten minste toch gedeeltelijk de transfers naar Wallonië in het kader van het globaal pact behandelt. In uw eigen blad lees ik evenwel dat de regionalisering van de sociale zekerheid hét onderwerp van discussie wordt. De heer Anciaux, minister in het Brusselse Gewest, zegt dan weer, ik citeer : Ik zeg krachtig en duidelijk tegen Jean-Luc Dehaene : een sociaal pact zonder de federalisering van de sociale zekerheid is misschien wel een pact, maar het is verre van sociaal. Einde citaat. Dergelijke uitspraken missen hun uitwerking zolang u op dat bankje blijft zitten. Raap deze ene keer al uw moed samen en voeg de daad bij het woord. Het enige dat u overigens kunt doen, is ontslag nemen uit de regering. U verschaft de Vlaamse regering het Vlaams-nationale alibi dat zij zo wanhopig zoeken. Als de Volksunie er niets tegen inbrengt, zal het wel in orde zijn. Dit soort redeneringen

Dewinter

mag u niet langer toelaten. Geen woorden, maar daden.

Het globaal plan en vooral de gevolgen ervan voor Vlaanderen zijn uiteindelijk niet veel meer dan een dictaat dat aan Vlaanderen en aan de Vlaamse regering wordt opgelegd. Men gedraagt zich als het verlengstuk van de federale regering, heeft geen kritiek, er is geen verzet.

Mijnheer de minister-president, het afleggen van ronkende verklaringen en het hijsen van leeuwevlaggen is prachtig en het getuigt van symboliek. Zolang u uw woorden echter niet in daden omzet, zolang u tegen deze georganiseerde diefstal tegenover Vlaanderen niet krachtig reageert, geeft u geen blijk van politieke moed, waardoor vele sociale problemen kunnen worden opgelost.

Hieruit kan ik in verband met de traditionele partijen concluderen dat de Vlaamse *democratia christiana* zal worden afgestraft. De ministers blijven de slippendragers van de federale overheid, van de unitaire vakbonden en ziekenfondsen en van het unitaire, anti-Vlaamse België. **(Applaus bij het VB)**

De voorzitter : De heer Hancké heeft het woord.

De heer L. Hancké (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, wij leven in een onvoorspelbaar geworden wereld en de crisis die wij moeten trotseren, maakt hiervan deel uit.

Ik herinner mij welke verwachtingen wij enkele jaren geleden nog hadden. In 1989, bij de val van de Berlijnse muur werd voorspeld dat een grote markt van Oostbloklanden zich voor de westerse produkten zou openen, dat de vraag zou worden gestimuleerd, wat de economische heropleving in de hand zou werken. Vandaag stellen wij echter vast dat er geen bijkomende vraag is, maar wel een bijkomend aanbod tegen dumpingprijzen.

In 1989 werd bovendien voorspeld dat de opening van de grenzen binnen Europa voor de groei een bijko-

mende stimulans van ongeveer één percent zou betekenen. Voor het eerst sinds lange tijd is de groei dit jaar echter negatief. Er kan dus terecht worden gesteld dat wij in een onvoorspelbare wereld leven en dat de crisis één van de elementen van die onvoorspelbaarheid is geworden.

Vorige sprekers merkten reeds op dat wij te maken hebben met een structureel mutatieproces en dat de secundaire sector aan een ontstellend snel ritme inkrimpt.

De crisis uit zich niet alleen in negatieve groei, maar ook in een toename van de werkloosheidscijfers, van het tekort in de sociale zekerheid en van het toenemend aantal faillissementen. Alle economische indicatoren zijn negatief. Om die reden heeft onze fractie in de Kamer en de Senaat gezegd dat er maatregelen moeten worden genomen.

Mijnheer de voorzitter, uit al onze betogen in de afgelopen jaren is gebleken dat de werkgelegenheid voor ons de absolute prioriteit heeft. Dat hebben wij reeds uitentreuren herhaald.

Ik ben oud genoeg om in dit parlement te hebben meegemaakt dat in 1981 een nieuwe economische heroriëntering werd ingevoerd. Toen heb ik van die gelegenheid gebruik gemaakt om te zeggen dat we voor een fundamentele breuk stonden in de prioriteiten van het economische beleid. Van de Tweede Wereldoorlog tot dan was de eerste prioriteit immers steeds de volledige tewerkstelling geweest. De regering in 1981 stelde een tewerkstelling als afgeleide in vierde of vijfde orde in de plaats. Er moest immers een vermindering komen van de lasten, een beetje volgens de formule van Laffer. Bovendien moest er een vermindering komen van de produktiekosten in de bedrijven. Deze vermindering zou leiden tot een toename van de winsten en bijgevolg ook tot een toename van de investeringen. Deze toegenomen investeringen zouden in vierde of vijfde orde dan zorgen voor meer werkgelegenheid. Dit was toen de grote ommezwaai in de prioriteiten. Ik stel vast dat we vandaag op zowat alle bestuursvlakken terugke-

ren naar die eerste prioriteit, namelijk de werkgelegenheid.

Mijnheer de minister-president, de stelling die zei dat dit een automatisme was, heeft immers niet gewerkt. Omdat men de lasten en kosten verminderde, werden de winsten automatisch opgedreven maar deze winsten gaven niet automatisch aanleiding tot nieuwe investeringen en tewerkstelling. De toenmalige regering heeft zich daarin lang vergist. Ik herinner me dat in 1985 of 1986 de toenmalige eerste minister en de vice-eerste minister – van verschillende partijen – een plechtige oproep hebben moeten richten aan de patroons om hun aandeel te doen inzake werkgelegenheid. Het was alsof we jaren aan een stuk de kip met zaden en granen hadden gevoerd en dat ze naliet om ons te belonen met het leggen van eieren.

De conclusie is dat een werkgelegenheidsbeleid noodzakelijk een beheersing van de loonkosten in de bedrijven veronderstelt. U moet me daarvan niet overtuigen. Het impliceert echter ook een voluntaristisch beleid dat wordt toegespitst op de werkgelegenheid. Wat ons vandaag aanspreekt in dit sociaal plan is dat daar zo'n voluntaristisch beleid werd ingebouwd. Dit plan moet voor ons dan ook zijn kans krijgen.

De voorzitter : De minister-president heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer Hancké, het is al te eenvoudig om te stellen dat we nu zijn teruggekeerd tot de prioriteit tewerkstelling. U weet dat in 1981 en 1985 een belangrijke inspanning is geleverd om de economie opnieuw competitief te maken. Nu staan we echter voor een dubbele opdracht, met name op het vlak van de economie en de begroting. Er is bovendien de sociale doelstelling om de tewerkstelling aan te zwengelen en de werkloosheid terug te dringen.

U vergeet er echter bij te zeggen dat deze ommekeer nodig was omwille van de compleet onverantwoorde houding van sommige partners voor 1981 die geen oog hadden voor de

Van den Brande

evolutie van de begroting. Dit is een belangrijke nuance.

De heer L. Hancké : Mijnheer de minister-president, ik denk dat wij over de noodzaak van de vermindering van de loonkosten die in 1981 doorgevoerd werd, niet veel van mening verschillen.

De SP heeft daar niet tegen geprotesteerd. De SP heeft echter altijd geprotesteerd tegen het aanvaarden van het liberale axioma dat de waslijst van veronderstellingen automatisch in vervulling zou gaan.

Men moet steeds kunnen rekenen op een dosis voluntarisme waarbij men bewust doelstellingen nastreeft en daarvoor de nodige middelen vrijmaakt. Dat was niet het geval in het begin van de jaren tachtig.

De SP gaat akkoord dat de structuur van de loonkosten onder controle moet worden gehouden, onze fractie is evenwel van oordeel dat de daaruit voortvloeiende winst gebruikt moet worden om tewerkstelling te creëren.

Omdat de gewesten en de gemeenschappen over een aantal fundamentele hefboomen beschikken, rekent de federale regering op hun medewerking om bijkomende tewerkstelling te scheppen.

Deze maatregel is een soort revanche tegen de initiatieven van de jaren tachtig. Volgens het Keynesiaans recept aanvaardt men opnieuw dat de overheid investeringen stimuleert. De investeringen worden echter niet meer gebruikt voor consumptieve bestedingen. De werkgroep Malinvaud heeft deze visie verdedigd.

Collega's, ik wil even de inconsequente houding van de VLD behandelen. De heer De Grauwe nam inzake een mogelijke devaluatie een andere houding aan dan zijn partij. Ook inzake de aanzwengeling van de economie via een impulsprogramma van investeringen houdt hij er een andere mening op na. Ik herhaal dat ik de VLD steeds opnieuw op inconsequenties betrap.

De heer A. Denys : De VLD kiest

inderdaad voor een afslanking van bepaalde overheidsdiensten, maar mijn fractie is ook van mening dat de overheid bepaalde taken beter moet verzorgen. Ik denk aan Justitie en veiligheid, waarvoor er meer financiële middelen moeten worden uitgetrokken.

De VLD verdedigt ook het principe dat de overheid investeert in infrastructuurwerken op voorwaarde dat zij een economische meerwaarde hebben en bijkomende banen scheppen. De VLD is van oordeel dat de overheid haar consumptieve uitgaven inzake subsidiëring van de lonen moet verlagen maar dat zij meer moet besteden aan investeringsuitgaven. Op dit vlak is er geen inconsequentie.

De heer L. Hancké : Mijnheer Denys, papier is zeer geduldig.

Ik verwijt enerzijds naar uw tussenkomsten over de begroting en anderzijds naar uw voorstel om de boni aan te wenden om de schuldenberg te verminderen en niet om tewerkstelling te scheppen noch voor investeringen.

Het moet u gelukkig maken dat u niet bent zoals ik. Kom dan tenminste uit voor dat verschil ! Dat is fundamenteel !

De heer A. Denys : Ik wens er volledigheidshalve aan toe te voegen dat, als wij over de boni spreken, wij daarmee bedoelen dat de boni voor de tekorten en de schuldvermindering moeten worden aangewend. Wij spreken over een herschikking van de bestaande middelen, niet over de boni, minder subsidiëring, rechtstreekse uitgave van lonen, meer voor investeringskredieten voor infrastructuur. Dat is een verschil.

Minister-president L. Van den Brande : U zou met de voorzitter van de commissie voor Economie, Energie, Landbouw en Werkgelegenheid, de heer Laverge, moeten spreken. Toen we de beleidsbrief en de begroting van Economie hebben besproken, dan heeft hij gezegd te moeten vaststellen dat, zelfs zonder protest van de economische wereld, er een poli-

tiek wordt gevoerd die, voor het eerst, substantieel middelen herschikt vanuit het klassieke subsidiëeringsbeleid naar de omgevingsfactoren, prioritaire economische infrastructuurprogramma's en een stijging van 25 percent van het budget Wetenschapsbeleid, niet-gericht en gericht onderzoek. U schijnt opnieuw het warm water uit te vinden. U geeft een aantal stellingen aan. Deze Vlaamse regering doet dat in de feiten. Er is nooit in die mate een substantieel transfer geweest, als we over de eigen middelen spreken, naar de omgevingsfactoren. Dit is geen beleid dat uiteindelijk het uwe uittekenet, het is een beleid dat wij op de rails hebben gezet.

Ik herhaal dus dat wij waarschijnlijk over andere teksten beschikken, want u schijnt de waarheid niet onder ogen te kunnen zien, onder meer op dit punt.

De heer A. Denys : Mijnheer de minister-president, wij zullen daarop te gepasten tijde terugkomen, onder meer naar aanleiding van de bespreking van de begroting.

Het verschil tussen wat de Vlaamse regering doet en wat wij wensen is dat de Vlaamse regering èn meer uitgaven doet voor de rechtstreekse subsidiëring èn voor de infrastructuurwerken. Wij willen, binnen de bestaande middelen en buiten de boni, een verschuiving van het ene naar het andere, doorvoeren. Dat is kiezen tussen prioriteiten in de plaats van alle prioriteiten op te tellen.

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, ik vind dat wij het aan het Vlaamse Parlement verschuldigd zijn om tenminste akkoord te gaan over de feiten. We kunnen een andere opvatting hebben of andere conclusies trekken.

Wat zijn nu de feiten ? Drie jaar geleden bedroeg de rechtstreekse expansiesteun 15 miljard. Voor de begroting 1994 bedraagt die steun 5,7 miljard. Het is de Vlaamse regering die deze omschakeling in twee jaar tijd tot stand heeft gebracht. Wij hebben keuzes gemaakt. Dit produkt is in essentie naar twee grote sectoren

Van den Brande

gegaan met name diegene die in de toekomst investeren en voor de afwerking van bepaalde geëngageerde werken. Ik heb oog voor een aantal argumenten waarin wordt gepleit om, vanuit ecologisch standpunt, voorzichtig te zijn. Ik geef u een voorbeeld. Veronderstel dat wij nog 8 km van een stuk internationale autoweg moeten afwerken. Wij herschikken de prioriteit en wij beslissen om die 8 km niet op 6 maar op 2 jaar af te werken. Dat is een herschikking van keuzes. Wat u dus zegt is pertinent onwaar. De 10 miljard die op twee begrotingen werden gespaard, hebben we, binnen onze middelen, naar andere prioriteiten herschikt. Hetzelfde is gebeurd, wat de bevoegdheden van mevrouw Detiège betreft, inzake gerichte tewerkstellingsmaatregelen met behoud van de begrotingsnorm. Geef de feiten toch een kans.

De heer A. Denys : Mijnheer de minister-president, ik wil daarover met u een eerlijk debat voeren. Op dat punt hebt u gelijk. De economische expansie is inderdaad de enige post waar die verschuiving inzit. Ik wil dat grif toegeven. Het gaat hier over een bedrag, in twee jaar tijd, van 10 miljard frank op tweemaal 500 miljard frank. Dat vinden wij te weinig.

De heer L. Hancké : Mijnheer de minister-president, ik zei dat iedereen het er opnieuw over eens is dat in een periode van crisis een heropleving in de hand moet worden gewerkt door meer investeringen. Ik verwees naar de werkgroep Malinvand. Ik verwijs ook naar de opmaak van uw begroting waarin veel meer investeringskredieten voorzien zijn en naar het Europees witboek.

Ik stel opnieuw de vraag wat er kan gebeuren met de boni van de Sint-Michiels- en Sint-Kwintensakkoorden. Twee dagen geleden heeft de SERV een unaniem advies uitgebracht om het gereserveerde deel van 21 miljard frank aan te wenden voor eenmalige niet-recurrente investeringsuitgaven, dit met het oog op het aanzwengelen van de tewerkstelling.

Mijnheer de minister-president, de

vraag is des te meer pertinent omdat ingevolge de discussie rond de gezondheidsindex het niet meer zo zeker is dat er een positieve weerslag is voor de Vlaamse begroting, afhankelijk van wat er met de indexering van de dotaties zal gebeuren. Ik neem aan dat dit punt zeker voorkomt in het onderhandelingspakket tussen de federale en de gemeenschapsoverheid.

Een volgende vraag betreft de rol van de Vlaamse Gemeenschap in dit globaal plan.

Mijnheer de minister-president, wij hebben nooit een probleem gemaakt van de procedure inzake de uitwerking van dit plan. Ik meen dat wij ter zake een juiste en pragmatische benadering hebben. Indien het aantal gesprekspartners rond de tafel blijft toenemen bij de uitwerking van dergelijke moeilijke en delicate onderwerpen, verkleint inderdaad de kans op succes. Dit betekent niet dat wij geen voorstander zijn van voorafgaandelijk overleg dat wel degelijk heeft plaatsgevonden, evenwel niet rond een grote tafel. Bovendien wensen wij evenmin dat maatregelen unilateraal worden opgelegd. Wat de te bereiken resultaten betreft, moet effectief overleg plaatsvinden, en dat is ook gebeurd. Wij weten dat op 9 en 19 november vergaderingen plaats hadden en op 15 december en 15 januari een aantal vervaldagen zijn bepaald.

Wat stellen wij voor ?

Een eerste voorstel – en dit is reeds verworven zoals gisteren is gebleken – is dat de eigen verbintenissen die bij het begin van dit jaar werden aangegaan, namelijk CAO nummer 94 ten aanzien van de ambtenaren en de welzijnswerkers, onverkort worden uitgevoerd, inbegrepen de daaraan verbonden engagementen voor 1995 en 1996. Dit betekent ook dat voor die twee jaren, zoals trouwens voor de andere werknemers, geen nieuwe CAO's worden gesloten. De CAO voor 1994 heeft wel uitlopers in 1995 en 1996.

Een tweede voorstel – en dit lijkt ons nog belangrijker – is dat wij de

inspanning van de Vlaamse Gemeenschap tot uitvoering van het sociaal pact vooral willen zien als een compensatie voor het verlies aan koopkracht van al degenen die in één van de systemen van arbeidsherverdeling stappen, zoals bijvoorbeeld de formule van de tweede cheque of andere financiële tegemoetkomingen. Indien die formules door de Vlaamse Gemeenschap worden overgenomen, kunnen wij ons daarmee akkoord verklaren. Wij menen inderdaad dat het enerzijds de taak is van de federale overheid om vooral te zorgen voor de vermindering van de arbeidskost via de sociale zekerheid en het verminderen van de patronale lasten voor de lage lonen ; anderzijds denken wij dat het de gemeenschappen toebehoort te zorgen voor de compensatie van de verloren koopkracht.

Een derde voorstel is dat de globale evaluatie van wat nu voorligt, zou worden uitgesteld tot wanneer het volledige resultaat van de besprekingen rond half januari 1994 bekend is. Ik meen trouwens dat zulks eerlijkheidshalve niet anders kan. Inderdaad, er ligt heel wat op tafel : niet alleen de indexformule maar ook de formules tot arbeidsherverdeling, de compensatie van het verlies van koopkracht van degenen die binnen een of ander systeem van arbeidsherverdeling vallen. Er zijn ook voorstellen omtrent het invoeren van het autowegenvignet, moeilijkheden inzake de trekkingsrechten enzovoort. Dit hele pakket maatregelen moet eerst in cijfers worden omgezet en aan de Vlaamse Raad worden voorgelegd.

Op die manier kan een balans worden opgemaakt van de voor- en nadelen, van de kostprijs en van wat het ons oplevert. Volgens mij moet de globale evaluatie hoe dan ook tot dan worden opgeschort.

Mijnheer de voorzitter, ik kom nu tot mijn laatste punt, met name de sociale beroering die tot stand kwam ingevolge het sociaal plan.

De heer Van Grembergen sprak daarnet op een toonaard waarbij ik mij graag zou willen aansluiten.

Wij begrijpen de ongerustheid en de

Hancké

opstandigheid van velen die er zelfs loonverlies voor over hebben om aan te tonen hoezeer zij ongerust zijn over de toekomst en hoe weinig vertrouwen zij hebben in een aantal verbintenissen die reeds op papier staan.

Ik durf zelfs zeggen dat al diegenen die op onze banken het sociaal plan goedkeurden met hun verstand in deze assemblée aanwezig zijn, maar met hun hart bij de stakers.

Tijdens de voorbije weken hield ik heel wat toespraken over het sociaal plan en over de teksten die wij voorbereiden voor ons congres in december en die ongeveer over dezelfde thema's handelen. Wat mij telkens opviel, was de grote bereidheid van de bevolking om een inspanning te doen, maar niet meer onvoorwaardelijk : er moet wat aanzienlijks tegenover staan. En dat hebben wij goed begrepen ; dat betekent dat allen die hogere inkomens genieten, moeten bijdragen.

De heer A. Denys : De Vlaamse regering ook ?

De heer L. Hancké : Mijnheer Denys, ik wens niet de communautaire toer op te gaan, maar wel te spreken over de sociale realiteit ; over diegenen die moeten leven van inkomens uit arbeid terwijl andere categorieën burgers heel wat andere inkomens genieten, bijvoorbeeld van roerende en onroerende goederen.

De heer A. Denys : Dat is een ideologisch debat !

Sta mij toe u een fundamentele vraag te stellen : moeten de instellingen evenveel inleveren als de burgers ?

De heer L. Hancké : Mijnheer Denys, zoals ik mij heb voorgenoemen, zal ik een sociaal betoog houden.

Trouwens, ik heb daarnet geantwoord op uw vraag en mocht u aandachtig hebben geluisterd, dan had u dat begrepen.

De burgers zijn bereid een inspanning te doen, op voorwaarde dat aan alle categorieën van inkomens wordt geraakt. Dat is de eerste voorwaarde.

De tweede voorwaarde, is dat er een eind wordt gesteld aan de mogelijkheden tot fraude en fiscale ontwijing en dat de burgers niet telkens opnieuw worden geconfronteerd met schandalen zoals een paar dagen geleden aangaande de meelfraude, waar verjaringstermijnen werden ingeroepen. Dat neemt de bevolking niet meer !

Bij de goedkeuring van het sociaal plan werden wij geleid door ons verstand, omdat wij weten dat er iets moet worden ondernomen. Maar tegelijk gaat het om een resultaatsverbintenis op het vlak van tewerkstelling, eisen van een bijdrage van alle inkomenscategorieën, fraudebestrijding en voorkomen van afwendings- en ontwijkingsmogelijkheden van inkomsten.

Het is hun bedoeling de patroons – anders dan in 1981 – duidelijk te maken dat de looninleveringen moeten dienen voor tewerkstelling. Het is dan ook zeer ontgoochelend te moeten vaststellen dat het VEV en het VBO zeggen dat ze dit niet kunnen garanderen. Wat de heer Tony Van de Putte in die zin op de televisie zei, heeft ons diep geschokt. De patroons zullen van hun balkon moeten afkomen, zoals SP-voorzitter Vandebroucke zei. Dat balkon doet mij dan altijd denken aan Romeo en Julia. Dit is echter geen verhaal dat alleen rond tragische misverstanden draait. Wij gaan niet als Romeo smeken dat de Julia van de patroons via de ladder naar beneden zou komen en doen wat we vragen. Wat ons betreft zal dit op het vlak van de tewerkstelling veel meer lijken op een ander verhaal, namelijk de roof van de Sabijnse maagden. Ze zullen weten wat we willen en wij zullen er ook over waken dat dit gebeurt. Tewerkstelling is een zingevend element van sociale integratie. Het evenwicht in deze samenleving en het bestaan van een goed sociaal weefsel hangen daarmee samen. Voor ons is dit de allereerste prioriteit en we zullen de Vlaamse regering evalueren volgens de resultaten die ze op dit terrein zal boeken.

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels (op de tribune) :

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, mevrouw de minister, collega's, Ik heb een aantal opmerkingen en vragen en een algemene bedenking die aansluit op wat de heren Van Grembergen en Hancké hebben gezegd over wat er gebeurt op wat men hier nogal laatdunkend "de straat" noemt.

Ik ben van mening dat de minister-president gelijk heeft als hij ook in vorige verklaringen zei dat de discussie over het globaal plan en over sociaal-economische alternatieven noch mag worden herleid tot communautair gekrakeel, noch aanleiding mag geven tot een uitputtend proceduredebat. Wat dat betreft zijn wij het met hem eens. Mijnheer de minister-president, ik moet u er toch aan herinneren dat er een grote discrepantie bestaat tussen de verklaringen die u in de inleidende fase van het sociaal pact en bij het tot stand komen van het globaal plan hebt afgelegd en de realiteit. Op een bepaald moment hebt u gezegd dat het plan er met de gewesten zou komen of dat het er helemaal niet zou komen. U hebt zelfs het woord veto in de mond genomen. U zei letterlijk : "Als ik niet betrokken wordt, zal ik mijn veto uitspreken". Ik kan alleen samen met u constateren dat wij vorige week in de federale Kamer een document hebben gekregen waarin op talloze pagina's beslissingen worden genomen en voorstellen worden gedaan die te maken hebben met de rol van de gewesten en hun bevoegdheden. Wij zijn het met u eens dat dit geen geschikt ogenblik is voor communautair kraakeel. Wij zijn echter wel exclusief bevoegd voor een aantal domeinen. Ik begrijp niet goed dat u hebt gezegd dat u betrokken zou worden en dat die betrokkenheid dan achteraf niet blijkt uit de resultaten van het globaal plan.

Minister-president L. Van den Brande :

Ik denk dat we hier heel kort over kunnen zijn. Hoe kan men met verschillende partners rond de tafel gaan zitten als men het standpunt van die partners niet kent ? Als de Vlaamse regering bij herhaling heeft gezegd dat wij bij de besprekingen

Van den Brande

moesten worden betrokken om tot een uitvoerbaar plan te komen op die domeinen die tot onze bevoegdheid behoren, dan mag ik stellen dat die betrokkenheid nu volop van toepassing is.

De gevraagde procedure wordt dus gevolgd.

Trouwens, een aantal voorstellen van de federale regering in haar globaal plan zullen pas kunnen worden uitgevoerd indien wij ons akkoord daartoe geven.

Het ligt allemaal heel simpel. Men kan toch niet met iemand wiens mening men niet kent, rond de tafel gaan zitten ? Nu de federale regering haar visie in een globaal plan heeft publiek gemaakt, kan dat wel.

De heer J. Geysels : Mijnheer de minister-president, u weet zeer goed dat er een verschil is tussen betrokkenheid bij de totstandkoming van het plan en deze bij de uitvoering van bepaalde aspecten van het plan die verband houden met uw bevoegdheden. Het zou er overigens nog moeten bijkomen dat dat niet het geval zou zijn.

U hebt vooraf hier duidelijk uw eis om betrokken te worden bij de opmaak van het concept en bepaling van de fundamentele denkpistes, onderstreept. Nadien hebt u veertien dagen geleden, toen collega Denys en ikzelf daarover hebben geïnterpeleerd, geantwoord dat het nog te vroeg was.

Nu moet ik, samen met anderen, constateren dat het eigenlijk al te laat is, want u hebt het nu over de uitvoering, hoewel er een aantal punten van het globaal plan haaks staan op de door u getrokken conclusies na de Vlaamse werkgelegenheidsconferentie.

U hebt gezegd dat u een veto zou stellen indien daarover niet vooraf kon worden gepraat. Eerste minister Dehaene heeft echter verklaard dat hij enkel uw verklaringen ter zake in de pers heeft gelezen en dat er dien-aangaande geen inspraak is geweest.

Minister-president L. Van den Brande : Het overleg komt niet te vroeg of te laat ; het komt juist op tijd. Dat blijkt uit de inventaris van voorstellen waarover in het Overlegcomité zal worden gediscussieerd. Trouwens, wellicht zal die lijst overeenkomen met deze die door u wordt opgesteld.

Het overleg vindt plaats en moet resulteren in het gepaste gevolg. Overigens, ik heb ook de federale regering niet betrokken bij het opstellen van de conclusies na de Vlaamse werkgelegenheidsconferentie. Dat is toch heel simpel.

De voorzitter : De heer Dierickx heeft het woord.

De heer L. Dierickx : Mijnheer de minister-president, het parlement heeft krachtens de wet ter vrijwaring van het Belgisch concurrentievermogen volmachten aan de regering gegeven. Bedoelt u met uw uitspraken dat de door het federale parlement aan de regering verleende volmachten door veto's van de regionale regeringen ongedaan kunnen worden gemaakt ?

Minister-president L. Van den Brande : De federale regering kan slechts beslissingen nemen inzake bevoegdheden die raakpunten hebben met de beleidsdomeinen van gemeenschappen en gewesten, indien er ter zake een uitdrukkelijk akkoord bestaat. Uiteraard kan zij wel maatregelen nemen in sectoren die tot haar exclusieve bevoegdheden behoren.

De heer L. Dierickx : Zo staat het nochtans niet in de gemotiveerde verklaring van de nationale regering.

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels : Ik kom dan tot mijn bedenkingen – die zijn het belangrijkste – bij de inhoud van het globaal plan en de eventuele uitvoering van bepaalde aspecten ervan door de Vlaamse regering, mij basierend op de beleidsverklaring dien-aangaande van de minister-president.

Ten eerste, mijn fractie begrijpt de “soepelheid” niet waarmee u, mijn-

heer de minister-president, en de Vlaamse regering zich in dit globaal plan inschrijven. Ik geef u een aantal redenen – ik zal niet herhalen wat de woordvoerders van Agalev in de Kamer hebben gezegd – waarom wij het daarmee moeilijk hebben.

Wij zijn er onder andere niet van overtuigd dat er een evenwicht is tussen de inleveringsinspanning van enerzijds, de loon-en weddetrekkenden en werklozen en anderzijds, de vermogenden. De bedragen liggen ver uit mekaar en het woord “evenwicht” is hier op zijn minst misplaatst.

Nog schrijnender is het feit dat de resultaten van deze inspanningen minimaal zijn. Mevrouw Smet had het vorige week op de radio in een optimistische bui over 30.000 nieuwe banen, aangevuld met 10 000 nieuwe banen via het jongerenbanenplan op federaal niveau.

In De Standaard van gisteren wordt berekend dat volgend jaar 20.000 tot 70.000 jobs verloren zullen gaan.

Dit betekent dat de tientallen miljarden frank aan financiële inspanningen en het koopkrachtverlies, vooral van loon- en weddetrekkenden, als resultaat hebben dat tienduizenden arbeidsplaatsen zullen verdwijnen. Hierbij moeten wij nog het voorspelde verlies aan arbeidsplaatsen in aanmerking nemen ten gevolge van de negatieve groei voor dit jaar en de geringe groei van ten hoogste 1 tot 1,5 percent voor volgend jaar.

Wat de mogelijkheden tot herverdeling van de arbeid betreft, die ook belangrijk waren voor de Vlaamse regering – in het protocol van maart wordt gesproken over alle vormen van arbeidsherverdeling – bieden de mogelijkheden die in het plan Dehaene worden voorgesteld, zeer weinig garanties.

Er is dus geen enkele reden waarom de Vlaamse regering zich met zoveel soepelheid en in dergelijke positieve bewoordingen zou inschakelen in het globaal plan. Er is immers geen sprake van ommekeer, dit plan is een bevestiging van de status quo. Het

Geysels

woord ommekeer in de verklaring van de minister-president is daarom misplaatst.

Agalev begrijpt niet dat op terreinen waarvoor de Vlaamse regering bevoegd is, zoals werkgelegenheid, tewerkstelling en werkloosheid, de federale regering maatregelen neemt en voorstellen doet, die haaks staan op het beleid dat door de Vlaamse regering werd ontwikkeld.

Ik zal dit illustreren aan de hand van enkele voorbeelden.

Eén van de voorstellen uit het federale werkgelegenheidsplan heeft te maken met de lokale jobdiensten. In de eerste plaats kan men zich afvragen of dit voorstel wel thuishoort in dit plan. Voorts is de uitwerking van het concept van de lokale jobdiensten tegengesteld aan het beleid dat minister Detiège tracht te ontwikkelen. De filosofie voor het oprichten van jobdiensten heeft te maken met het beantwoorden aan nieuwe uitdagingen via werkgelegenheid, zij heeft eveneens te maken met leefmilieu en met arbeid in de verzorgingssector. In het plan Dehaene wordt deze doelstelling ingevuld door precaire jobs, eventueel gekoppeld aan verplichte vormen van tewerkstelling voor langdurig werklozen of voor jongeren met een wachtuitkering. Deze optie is fundamenteel in strijd met de opties van de Vlaamse regering, met haar jeugdggarantieplan, met haar weigerachtigheid tegenover vormen van verplichte tewerkstelling.

Bovendien wil Dehaene het aantal precaire jobs uitbreiden, terwijl mevrouw Detiège op tewerkstellingsconferenties verklaart dat zij nepstatuten wil vervangen door reguliere jobs.

De regeringsverklaring heeft niet geantwoord op de vraag of de Vlaamse regering het hiermee eens is.

Is de Vlaamse regering het eens met de maatregel van verplichte tewerkstelling ? Deze bepaling is niet conform het charter van de werkzoekende dat in maart 1993 door de Vlaam-

se Raad werd goedgekeurd en waarin deze optie expliciet wordt afgewezen.

Eén van de essentiële elementen in het plan van de Vlaamse regering hadden betrekking op de herverdeling van de arbeid. Hiervoor werden middelen gereserveerd voor twee jaar en ook voor 1994 ten bedrage van iets meer dan één miljard frank.

Zijn er op federaal niveau voldoende garanties in verband met werkgelegenheid om Vlaams geld te gebruiken voor de federale voorstellen ? Zal de Vlaamse regering nog middelen ter beschikking stellen boven de 100.000 frank tewerkstellingssubsidie die de nationale regering per bijkomende arbeidsplaats betaalt ? Eerste minister Dehaene vraagt in het plan uitdrukkelijk dat de Vlaamse regering hier nog een bonus aan toevoegt. Volgens de studiedienst van het ACV geven de bedrijfsplannen in het kader van de herverdeling van de arbeid zo goed als geen garantie.

Mijn volgende vraag is wat de Vlaamse regering denkt te doen met de eventuele opbrengsten van de loonmatiging, die ook op Vlaams niveau wordt ingevoerd. Hierover is men het wel eens en eerste minister Dehaene doet in dat verband heel concrete voorstellen. Hij suggereert bijvoorbeeld dat een aantal van die middelen worden gebruikt ter verhoging van de tussenkomst van de gewesten in de beroepsopleiding. Is de Vlaamse regering het hiermee eens ? In de Vlaamse regering bestond hierover discussie aangezien minister Demeester een maand geleden verklaarde dat eventuele overschotten zouden kunnen worden gebruikt voor het behalen van de meesternorm terwijl anderen die middelen zouden gebruiken voor de tewerkstelling.

Welk standpunt neemt de Vlaamse regering nu in ? Wat zal ze antwoorden tijdens het overleg met de federale regering ? Gaat de Vlaamse regering in op de voorstellen van het plan ?

Een aantal leden hebben al gesproken over de gezondheidsindex, en vooral over de gevolgen voor de dotaties van de gewesten en de gemeen-

schappen. Ik wil er niet dieper op ingaan, maar neem wel akte van wat de minister-president in dit verband heeft gezegd.

Ik begrijp echter niet dat een minister-president, die spreekt over een ecologisch gecorrigeerde markteconomie, deze improvisatie van de gezondheidsindex kan aanvaarden. Niemand begrijpt dat de loodvrije benzine zwaarder wordt belast dan de loodhoudende. Niemand begrijpt de truc die wordt gebruikt bij de sigaren en de sigarillo's, waarvan de taks wordt verlaagd.

Toch zouden de uitgangspunten gezondheid en milieu zijn. Wie ecologisch denkt, denkt eveneens aan de productie. Het is belachelijk de productie van ongezonde goederen te promoten door bepaalde maatregelen en de producten zelf te bestraffen. Dit is de totale verwerping van een goede ecologische politiek waarvan de Vlaamse regering nochtans voorstander zou zijn.

De heer E. Van Rompuy : Aanvaardt Agalev inkomensmatiging ? Hoewel men kan discussiëren over de formule, is de gezondheidsindex toch een vorm van een "matingspolitiek".

De heer L. Dierickx : Dat is juist.

De heer E. Van Rompuy : Aanvaardt Agalev, die op de trappen van de beurs manifestaties toejuicht, inkomensmatiging ?

De heer G. Moens : Dat is een moeilijke vraag.

De heer J. Geysels : Dat is een heel gemakkelijke vraag.

De heer E. Van Rompuy : Aanvaardt Agalev inkomensmatiging ? **(Onderbreking van de heer W. De Vlieghe)**

Mijnheer De Vlieghe, u hebt in de commissie gezegd dat u persoonlijk bereid bent iets aan de index te doen, en dat siert u. De heer Geysels, die wel lessen geeft in economie, hoor ik nooit verklaren dat in internationale context het probleem van de competitiviteit bestaat, ook voor de Vlaam-

VB-Fractievoorzitter Filip Dewinter verweet minister-president Luc Van den Brande (CVP) naar aanleiding van het debat over het Globaal Plan van de federale regering voor de werkgelegenheid, het concurrentievermogen en de sociale zekerheid, onbekwaamheid en onmacht

se economie, en dat inkomensmatiging noodzakelijk is. Dat durft hij niet te verklaren. Hij gaat dus wel toejuichen en supporteren, maar hij stelt geen oplossing voor.

Mevrouw M. Vogels : U vraagt de mensen in te leveren en hun geld te stoppen in een bodemloze put, zonder enige garantie voor de tewerkstelling.

De heer E. Van Rompuy : Dat zijn slogans.

Mevrouw M. Vogels : Dat zijn geen slogans. De studiedienst van het ACV heeft duidelijk berekend dat er met de maatregelen die een ernstige inlevering vragen, soms onder een nepetiket zoals de gezondheidsindex, geen enkele garantie is dat er een herverdeling komt van de arbeid en dat er werkplaatsen worden geschapen terwijl het globaal plan drie opties heeft : concurrentievermogen, daaraan zal op korte termijn misschien iets gebeuren, de sociale zekerheid veilig stellen, wat al veel twijf-

felachtiger is, en het belangrijkste voor de bevolking, iets doen aan de tewerkstelling en aan de schrikwekkende werkloosheid, ook bij jongeren. Ik ben er zeker van dat u over zes maanden opnieuw aan de bevolking moet zeggen dat het niet gelukt is. Dat is het gevaarlijke van dit soort plannen. Men zadelt de burgers een barokke verpakking gezondheidsindex op en voor hen zelf zal er niets uit komen. Misschien de verbetering van ons concurrentievermogen, ja.

De heer E. Van Rompuy : U zegt, misschien een verbetering van ons concurrentievermogen, maar wanneer dat niet wordt hersteld dan gaan er honderdduizenden jobs verloren. De inkomensmatiging dient juist om te beletten dat wij naar een leegstand van onze bedrijven gaan. Ik heb gehoord dat de heer Dierickx in de Senaat heeft gezegd dat dit niet belangrijk is, dat als iedereen aan competitiviteitsverlaging doet er deflatie is, wat een ramp is. U vindt competitiviteit niet belangrijk.

Mevrouw M. Vogels : Mijnheer Van Rompuy, competitiviteit is belangrijk, maar er zijn andere methodes om die te behouden dan alleen maar werken via de lonen.

De heer E. Van Rompuy : Zeg mij hoe.

Mevrouw M. Vogels : Men zou bijvoorbeeld tenminste het debat kunnen openen over onze muntpolitiek.

De heer E. Van Rompuy : Devaluatie en depreciatie. Durft Agalev daarvoor opkomen ? Agalev is voor devaluatie, de gemakkelijksoplossing, want dat is de blinde inlevering van iedereen. De importprijzen het werk laten doen. De inflatie doen stijgen en de kleine man laten betalen. Dat is de meest onrechtvaardige vorm van inkomensverdeling.

Mevrouw M. Vogels : Mijnheer Van Rompuy, Frankrijk en Finland hebben op een bepaald moment hun muntpolitiek veranderd. Er werd toen door mensen zoals u gezegd dat het een ramp was, dat het een inlevering was van de kleine man, de instorting van het economisch systeem. Dat is niet gebeurd. Integendeel.

De heer E. Van Rompuy : U wenst te devalueren zonder aan de index te komen.

Mevrouw M. Vogels : Dat heb ik niet gezegd. Ik zeg alleen dat wanneer u de pretentie hebt om iets te doen én voor de tewerkstelling én voor het concurrentievermogen én voor de stabiliteit van de sociale zekerheid, er een globaal plan moet worden gemaakt, met globale instrumenten moet worden gewerkt en ten minste de muntpolitiek ter discussie moet worden gelegd. Dat is de lafheid. Dat doet u niet. U zwijgt daarover.

De heer E. Van Rompuy : 40 percent van ons inkomen komt uit invoer. Indien men deprecieert, daalt het inkomen van de bevolking met 40 percent.

Mevrouw M. Vogels : Mijnheer Van Rompuy, een van de knipperlichten in het kader van de verderfelijke wet op het concurrentievermogen is de uitvoerprestatie. Als er een andere muntpolitiek wordt gevoerd en onze frank minder sterk wordt gemaakt, dan komt dat de uitvoerprestaties te goede, dat heeft het model van Frankrijk bewezen. Ik kan dan ook een aantal berekeningen maken. Meer uitvoer betekent meer investeringen en meer tewerkstelling.

De heer E. Van Rompuy : Kijk naar Engeland waar de waarde van het pond gehalveerd is op vijftien jaar tijd. Daar is het werkloosheidscijfer het hoogste van Europa.

De voorzitter : De heer Hancké heeft het woord.

De heer L. Hancké : Mijnheer de voorzitter, de opmerking van de heer Van Rompuy in verband met de devaluatie is natuurlijk correct. Het is een algemeen opgelegde inlevering. Als er over muntpolitiek moet worden gesproken, dan is de Vlaamse Raad niet het forum waar dat moet gebeuren. Dan moet men de federale minister van Financiën interpellieren om te vragen dat daarover een debat wordt gehouden. Maar het debat in het nationale parlement niet voeren en hier dan aanvoeren dat het beleid niet deugt, omdat wij dit probleem

Hancké

niet willen bespreken is intellectueel oneerlijk.

Mijn tweede opmerking is de volgende. Ik heb ook op de tribune gestaan om te zeggen dat we de resultaten van wat voorligt, zullen evalueren en dat onze instemming voorwaardelijk is. Ik heb uitgelegd aan welke omstandigheden ze verbonden is. Wat men echter intellectueel en politiek moet kunnen aanvaarden, is dat de procedure van het bedrijfsoverleg het enig mogelijke middel is om de baten die worden bekomen door de vermindering van de patronale bijdragen aan te wenden voor nieuwe tewerkstelling. Ik neem aan dat men sceptisch is hierover. Ik daag iedereen uit om een alternatieve formule aan te bieden. Wij zijn vragende partij. Het is gemakkelijk kritiek te uiten, maar het is voor de bekritiseerde partij ook gemakkelijk eens een alternatief aangeboden te krijgen.

De voorzitter : De heer Schiltz heeft het woord.

De heer H. Schiltz : Mijnheer de voorzitter, ik heb de indruk dat het debat dat wij hier voeren de opdracht van deze Raad en van deze Vlaamse regering ver overstijgt.

Ik moet u toch zeggen dat ik huiver wanneer ik bepaalde theorieën hier opnieuw zie opduiken. Men vergelijkt zich op economisch vlak met Frankrijk bijvoorbeeld, maar men vergeet daarbij dat Frankrijk een heel andere binnenlandse markt en een veel grotere economische weerstand heeft dan België omdat wij hoofdzakelijk een transitland zijn en bijgevolg bijzonder kwetsbaar zijn voor alles wat er zich afspeelt rondom ons. Het verwondert mij dat men voor dergelijk land opnieuw de formules zou gaan aanprijzen van systematische deficit spending of devaluaties en dergelijke meer. Ik word daar koud van. Om te beginnen is dat een politiek die de minder gegoeden veel zwaarder treft dan de vermogenden. Deze laatsten kunnen zich daartegen perfect verdedigen. Zij dekken zich, werken met andere deviezen, bewerken hun kapitaal, laat de contracten

over en weer gaan van land tot land enzovoort. De gewone weddetrekkers, de kleine spaarders en de gepensioneerden kunnen dat niet. Dat betekent dus een systematische verarming van de gewone man. In sommige gevallen kan dat een noodingreep zijn, maar ik waarschuw voor het lichtvaardig gebruik van het devaluatiemiddel. In vroegere jaren is dat ook het begin geweest van de politieke devaluatie en heeft dat geleid tot politieke avonturen die de ouderen onder ons zich goed herinneren. De democratie is daardoor al eens gekraakt geweest. Men moet niet denken dat dit een mirakeloplossing is voor het zorgwekkende probleem van de werkloosheid.

De heer G. Moens : De openbare schuld wordt zo een tweede keer betaald.

De heer H. Schiltz : Natuurlijk.

De voorzitter : Het woord is aan de heer Geysels.

De heer J. Geysels : Mijnheer Hancké, ik ga het niet hebben over politieke oneerlijkheid, maar ik wil enkel zeggen dat men een gigantische matingsinspanning vraagt van de bevolking, met name van de loon- en weddetrekkenden, die niet in verhouding is met wat wordt gevraagd van degenen die meer kunnen dragen. Het resultaat is niets. Dat is het probleem. Zijn wij politiek oneerlijk als wij zeggen dat er een discrepantie is tussen de inleveringen van de kleine en middelgrote inkomens en de grotere inkomens ? Zijn wij politiek oneerlijk als wij zeggen dat er een discrepantie is tussen die gigantische input van financiële middelen en de zeer bescheiden output ?

Is het politiek oneerlijk te zeggen dat deze resultaten geen alternatief zijn ? Is het politiek oneerlijk te zeggen dat het fout is de mensen aan te sporen om milieuvriendelijk te rijden en ze daarvoor dan te bestraffen ?

Het is, zoals mevrouw Vogels zegt, politiek oneerlijk hier een barokke retoriek op te bouwen, te spreken over hoop en geen perspectief aan te bieden. Dat was het probleem op 24

november twee jaar geleden en dat is nog altijd het politiek probleem. Ik kom daar straks nog op terug.

Sommigen, zoals de heer Van Rompuy, vragen zich af of wij dan wel een alternatief hebben. Inderdaad, wij hebben een aantal voorstellen en die hebben te maken met een andere opvatting over economie, met herverdeling van arbeid. Wij staan daar overigens niet alleen mee. Een gedeelte van de werknemersbeweging en ook de Volksunie staan aan onze kant. Als je uitgaat van het recht op arbeid en vaststelt dat de werkgelegenheid krimpt, dan kun je niet anders dan het werk te herverdelen. Vandaag volstaat het niet een paar tienduizend jobs bij te creëren, de ingreep moet veel drastischer zijn, maar daarom niet lineair. Met onze voorstellen wordt er ook ingeleverd – weliswaar niet door de kleine inkomens – maar ze bieden tenminste perspectief op werkgelegenheid. Wij hebben die plannen overigens niet zelf uitgevonden. Wij zijn te rade gegaan onder andere in het buitenland, onder andere bij studiediensten die u goed kent. Zijn dat fanatici, extremisten, utopisten die deze plannen hebben ontwikkeld ? Neen, ik denk het niet. Dat zijn gewoon mensen die hun principes in de werkelijkheid willen omzetten. Is het politiek oneerlijk aan te klagen dat het plan op dit stuk tekortschiet ?

De heer M. Van Peel : Mijnheer Geysels, u stelt een drastische arbeidsherverdeling voor die echter niet lineair mag gebeuren. Wat bedoelt u daar precies mee ?

De heer J. Geysels : Ik denk daarbij aan het recht op bijvoorbeeld een drierivierde job. Ik zeg wel een recht verzekerd door de wetgever, waarvan de modaliteiten kunnen vastgelegd worden in een CAO. Een drastische herverdeling van de arbeid bevordert de werkgelegenheid – dat blijkt duidelijk uit de simulaties – en kost de overheid tenslotte minder als men rekening houdt met de return.

De heer M. Van Peel : U vindt dat de overheid dit soort maatregelen wettelijk moet stimuleren ?

De heer J. Geysels : Inderdaad.

De heer M. Van Peel : Door de patronale bijdragen serieus te verlagen, zoals dat nu door het plan-Dehaene gebeurt, geeft de overheid toch ook enorme stimuli voor de werkgelegenheid. Bovendien meen ik dat de discussie over arbeidsherverdeling of –vermindering het best kan worden gevoerd waar men de situatie goed kent, namelijk in de bedrijven zelf. Ik geef toe dat het op basis van het plan moeilijk is te zeggen hoeveel jobs dat nu zal opleveren : 10.000, 30.000, 70.000. Ik meen niet dat er in de arbeidersbeweging velen te vinden zijn voor een drastische werkherverdeling opgelegd door de overheid.

De heer J. Geysels : De Maribel-operatie is toch ook een ingreep van de overheid die de schatkist geld kost. Simulaties van maart 1993 van het Planbureau hebben uitgewezen dat een vermindering van de patronale bijdragen met 50 miljard frank maar 5.998 jobs oplevert.

De heer M. Van Peel : De regering deelt geen blanco cheques uit. De patronale bijdragen worden maar verminderd op voorwaarde dat er een arbeidsherverdeling wordt gerealiseerd .

De heer J. Geysels : Dat is niet waar.

De voorzitter : Mijnheer Geysels, mag ik u vragen te besluiten.

De heer J. Geysels : Mijnheer de voorzitter, wij begrijpen niet waarom de Vlaamse regering op zo'n soepele wijze inspeelt op het plan-Dehaene en bovendien stellen wij een aantal tegenstrijdigheden vast tussen het plan-Dehaene en een aantal maatregelen van de Vlaamse regering inzake werkgelegenheid.

Mijnheer de minister-president, hoe zult u onze concrete vragen in het overleg over de uitvoering van het plan-Dehaene aan de federale regering kenbaar maken ? Uw eigen beleid mag toch niet in het gedrang komen door een aantal voorstellen van de heer Dehaene klakkeloos op te volgen.

Wij hebben toch de indruk – het is nu twee jaar na 24 november 1991 – dat men nog te weinig beseft wat er

onder de bevolking leeft en wat de burgers beroert, en hoe groot hun – overigens terecht – ongenoegen en frustratie is. De mensen hebben geen boodschap meer aan verklaringen in de zin van “de regering regeert”. De tekenen van hoop die hier worden gegeven, slaan niet noodzakelijk aan.

De mensen vragen een concreet perspectief, maar dit plan biedt hen dit niet. Als de straat beweegt, moet de Wetstraat ook bewegen. Belangrijk is in een democratie is dat de regering regeert, maar essentieel is dat via publieke meningsvorming, met waarden en argumenten, men de bekommernissen van de burger doortrekt op het niveau van de regering. Dit gebeurt niet of te weinig.

In tegenstelling tot anderen, zien wij in de gebeurtenissen van de laatste weken een onderstroom, waarbij mensen op zoek gaan naar een andere kijk op arbeid. Ze denken op een andere manier over de kwaliteit van het bestaan. Ook de arbeidersbeweging stelt zich deze vragen. Zij zien arbeidsherverdeling niet als een loutere techniek die te maken heeft met de oplossing van de werkloosheid, maar met een concept, met een visie, die de KWB goed omschrijft met de slogan : minder gaan werken om beter te leven.

Dit project zoekt naar de oplossing van een aantal fundamentele paradoxen die ook vandaag in het debat tot uiting zijn gekomen. Ik denk bijvoorbeeld aan de paradox tussen groei en werkgelegenheid, de paradox tussen te weinig aanbod van loonarbeid en het niet voldoen van veel behoeften, voornamelijk in de dienstensector en de verzorgingssector, en de paradox tussen werklozen en de mensen die “loos” werk hebben.

De mensen willen dat wij oplossingen voor deze paradoxen formuleren, en een concreet perspectief voorstellen. Dit perspectief ontbreekt zowel in het plan-Dehaene als in uw verklaring, mijnheer de minister-president. De bescheiden stappen op het vlak van de werkgelegenheid, onder andere ontwikkeld door minister Detiège, dreigen bovendien te worden gehypothetheerd door de voorstellen van de heer Dehaene.

Ik trek even de vergelijking met 24 november 1991. Mijnheer de minister-president, u zegt dat de werkloosheid uw obsessie is. Wij worden ook geconfronteerd met een bepaalde vrees, die te maken heeft met 24 november 1995. Er is vrees dat, ondanks alle retoriek, ondanks alle voorstellen, het plan-Dehaene en de manier waarop de Vlaamse regering het opvolgt, we nog altijd klassieke remedies en schema's hanteren, die ons in een doodlopend straatje brengen. Een schrikbeeld van zo'n doodlopend straatje is dat we de volgende keer misschien met een Belgische variant van een soort Thatcher in de Wetstraat geconfronteerd worden, en georganiseerde onverdraagzaamheid in de straat krijgen.

Daarom vragen wij het Vlaamse parlement niet met dit plan in zee te gaan, en wij vragen u, mijnheer de minister-president, om tenminste tegen een aantal slechte maatregelen in het plan-Dehaene, die uw eigen beleid inzake tewerkstelling hypothekeken, uw veto te gebruiken.

De voorzitter : De minister-president heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, elke fractie heeft tijdens dit debat, dat een tweeluik vormt met dat van eind april 1993, een aantal beschouwingen en bemerkingen gemaakt met betrekking tot de gisteren gehouden regeringsverklaring. De verschillende standpunten hebben duidelijk aangetoond op welke wijze de fracties zich positioneren ten opzichte van de huidige uitdagingen. Ze vragen van de Vlaamse regering dan ook duidelijke antwoorden. Deze liggen in het verlengde van hetgeen we sinds november 1992 bij de uitvoering van het Vlaamse regeerakkoord en de Vlaamse werkgelegenheidsconferentie hebben opgebouwd. We hebben de pacts of sociale plannen niet afgewacht maar stelselmatig voorbereidingen getroffen en maatregelen uitgewerkt om het tij te keren.

Vooraleer ik de inhoudelijke aspecten bespreek, wens ik kort in te gaan op de procedure. Van meetafaan heb

Van den Brande

ik gezegd dat er inzake de aspecten die onder de bevoegdheid van Vlaanderen vallen, in betrokkenheid moest worden voorzien. Bovendien konden er alleen afspraken worden uitgewerkt en uitgevoerd indien zij ondubbelzinnig konden worden afgelezen uit de grondwettelijke en wettelijke bepalingen en indien Vlaanderen ermee akkoord ging. Deze **proceduriële** afspraken werden gehonoreerd.

Voor een paar weken heb ik verklaard dat er niet alleen betrokkenheid maar ook overleg in partnership moest zijn. Dat overleg zal nu worden gevoerd. Het komt niet te vroeg, niet te laat, maar precies op tijd.

In het Overlegcomité werden op 9 en 19 november 1993 over drie thema's — vier als we de relance, de investeringen en de Europese programma's erbij rekenen — afspraken gemaakt. Op basis, van deze afspraken kunnen maatregelen met betrekking tot onze bevoegdheidssfeer alleen worden getroffen — en ik beklemtoon dit — als zij het akkoord wegdragen van de Vlaamse regering.

Op het vlak van de financiering was de regeringsverklaring gisteren duidelijk. Mijnheer Denys, de Vlaamse regering wenst zich in te schrijven in de inspanning die aan iedereen wordt gevraagd. Deze inspanning moet volgens de grondwettelijke en wettelijke regels gebeuren. Het zou evenwel onverklaarbaar en zelfs onfatsoenlijk zijn indien wij, wanneer er aan de hele bevolking inspanningen worden gevraagd, zondermeer nieuwe middelentransfers tot stand zouden laten komen. We zijn dan ook bereid binnen de juiste klijntijnen en wettelijke bevoegdheidsafspraken een bijdrage te leveren. Ik voeg er evenwel onmiddellijk aan toe dat het feit dat wij als eerste deelstaat deze stap zetten, meteen ook inhoudt dat alle entiteiten in dit land gehouden zijn om volgens hetzelfde ritme en met dezelfde diepgang inspanningen te leveren. Het globaal plan en het plan van de Vlaamse regering kunnen niet tot nieuwe transfers, tot nieuwe verschillen in inspanning leiden. Er kan dus

geen herhaling komen van de — overigens niet van mij afkomstige — stelling van twee snelheden. De Vlaamse regering stelt duidelijk dat alle overheden in dit land volgens hetzelfde ritme en met dezelfde diepgang moeten handelen. Vlaanderen vormt in België het belangrijkste sociaal-economische draagvlak. We vertegenwoordigen meer dan 72 percent van de export en meer dan 60 percent van de fiscale draagkracht.

Dit betekent dat een goed globaal plan, duidelijke afspraken en akkoorden na grondig overleg enkel mogelijk zijn wanneer ze tegemoetkomen aan de twee grote Vlaamse voorwaarden : het herstel van de concurrentiekracht én het aanpakken van de werkloosheid, vooral in de privé-ondernemingen. Selectief en aan de hand van maatschappelijke uitdagingen moet dit ook op het gemeentelijke en op andere niveaus gebeuren. De tewerkstelling moet worden aangewend. Dat is de juiste houding.

Het verbazende paragraafje over de regionale statistieken en evaluaties werd uitdrukkelijk in onze verklaring opgenomen omdat wij het nodig vinden dat er in de toekomst een parameter bestaat voor het ritme en de intensiteit van de inspanningen die economisch nodig zijn, ook buiten de sociale zekerheid.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Ik heb nog één cruciale vraag voor de minister-president.

U zegt dat het onverantwoord zou zijn dat de Vlaamse regering geen inspanning levert terwijl van de burger aanzienlijke inleveringen worden gevraagd. Bij deze fundamentele uitspraak steken drie mogelijkheden de kop op. Enerzijds kunt u de oude index toepassen en dan ontvangt u meer geld. Anderzijds kunt u ook de gezondheidsindex toepassen, wat betekent dat u zult inleveren in verhouding tot wat de anderen bijdragen. Ten slotte kunt u nog doen wat de heer Van Rompuy voorstelt : geen inlevering, maar het midden houden. Als u dit doet, dan levert u helemaal

niet in, maar blijft alles bij het oude. Dat is onverantwoord. Het gaat hier overigens niet om een **communautaire** discussie zoals de heer Hancké zei, maar een ideologische. Wij worden tijdens een zware inleveringsfase — 7 percent op jaarinkomen, een verschuiving van gezinnen naar transfers — geconfronteerd met de vraag of de overheid hierbij moet worden gespaard. De VLD pleit ervoor dat de Vlaamse overheid op een gelijkaardige manier wordt behandeld. Van u wil ik horen of die regering ook bereid is een dergelijke inspanning te leveren. Garandeert u dat u probeert tot een gemiddelde te komen dat in overeenstemming is met de gezondheidsindex ?

De heer G. Annemans : U plaatst de Vlaamse regering dus op hetzelfde niveau als de doorsnee-burger ? Zij moet dus evenveel inleveren als de Vlamingen ?

De heer A. Denys : De Belgische staat doet dat om zichzelf te saneren. Er worden een aantal maatregelen vastgelegd waarbij volgens de studie van de Generale bank het plan van vorig jaar en het nieuwe een transfer betekent van 7 percent vanuit de gezinnen. Als men een dergelijke inspanning vraagt van de burger, dan moeten ook de instellingen, de Vlaamse overheid dus ook, een gelijkaardige inbreng verwezenlijken. De overheid mag niet sterker worden ten koste van de gezinnen. Daar stuurt het op aan als wij het onderhavige voorstel behouden.

De financieringswet moet uiteraard worden gewijzigd. Wij zijn bereid daartoe onze steun te verlenen op één voorwaarde. Het kleinere pakket aan middelen moet worden aangewend om meer fiscale instrumenten te creëren. Het globale bedrag mag in dat geval afnemen.

De voorzitter : De heer Annemans heeft het woord.

De heer G. Annemans : Voor ons weer eens wordt verteld dat het hier om een persoonlijke gedachtengang van de heer Denys gaat, wil ik weten of de VLD misschien vindt dat behalve de vooropgestelde inleveringen —

Annemans

en Vlamingen dragen meer bij dan Waalse burgers — de Vlaamse burger nog eens extra moet inleveren op de begroting van de Vlaamse regering ?

De Belgische staat wordt dus rijker van deze operatie, maar de Vlaamse staat moet armer worden. Hiermee ben ik het niet eens.

De heer A. Denys : Wij menen dat de Vlaamse overheid ook bereid moet zijn om een inspanning te doen.

De heer G. Annemans : Mijnheer Denys, de Vlaamse regering moet dus inleveren op het ritme en met de index die door de heer Dehaene wordt opgelegd. Bovendien moeten de Vlamingen op Belgisch niveau nogmaals inleveren.

De heer A. Denys : In het kader van de filosofie die aan het globaal plan ten grondslag ligt, moet de Vlaamse regering een eigen beleidsplan uitwerken.

De heer G. Annemans : Ik vermoed dat wij binnen enkele dagen zullen vernemen dat dit een persoonlijke denkpiste van de heer Denys was.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, misschien kunnen de heren Denys en Annemans een duo-interview geven in Le Soir of in een ander dagblad.

Gisteren heb ik verklaard dat de Vlaamse regering meent dat zij ook een inspanning moet leveren. Vanzelfsprekend hebben wij in het Overlegcomité alleen maar akte genomen van de voorstellen. Het zou immers onverantwoord zijn, het plan na een gesprek van een half uur meteen goed te keuren. Deze thema's zijn in behandeling en zij zullen op 14 december aanstaande opnieuw worden besproken.

Er zijn vier thema's aan de orde : ten eerste, de investeringen en de relance, ten tweede, het tewerkstellingsbeleid, ten derde, de algemene inspanning van alle overheden en ten

vierde, alles wat te maken heeft met de evolutie van de middelen van gemeenschappen en gewesten.

De essentiële vraag is welke inspanningen er in het huidige bijzonder wettelijke kader mogelijk zijn. De Vlaamse regering zal ter zake haar standpunt bepalen. Het spreekt vanzelf dat wij niet over één nacht ijs zullen gaan, zelfs niet over blauw ijs. Alle Belgische overheden zullen inspanningen moeten doen, dit volgens het ritme en de intensiteit bepaald in het voorliggende plan.

De heer A. Denys : U hebt voldoende bewezen dat de middelen in dat kader moeten evolueren naar de gemeenschappen en de gewesten. (*Onverstaanbare onderbreking door de heer G. Annemans*)

Minister-president L. Van den Brande : Het volgen van het overleg in het Overlegcomité kan vanzelfsprekend niet worden vergeleken met het volgen van een rit in de ronde van Frankrijk. Wij moeten grondig overwegen welk standpunt wij zullen innemen.

Mijnheer Denys, ik geef u één voorbeeld : hoe zou de opbrengst van een Europees wegenvignet worden aangewend ? Ook hiermee moet rekening worden gehouden. Deze vraag kan niet zo eenvoudig worden beantwoord, dit is immers één van onze bevoegdheden.

Ik kan nog andere, soortgelijke voorbeelden aanhalen. Om die reden hebben wij niet meteen een index-aangepaste formule willen aanvaarden.

Mijnheer de voorzitter, essentieel is dat in het kader van de bestrijding van de werkloosheid en het totstandbrengen van meer werkgelegenheid er een eigen Vlaams tewerkstellingsbeleid moet komen ; het moet steunen op fiscale en para-fiscale impulsen vanwege de federale overheid en ook gemeenschappelijke inspanningen.

Op de vragen met betrekking tot de Vlaamse begroting wens ik uitdrukkelijk te bevestigen dat de begroting voor 1994 onverkort wordt aange-

houden. De belangrijke inspanning van 8,5 miljard frank — ongeveer 5 miljard frank voor 1994 en 3,5 miljard frank voor 1995 — zal worden uitgevoerd. Om de budgettaire orthodoxie te behouden, zien wij echter geen extra ruimte om binnen de huidige begroting bij komende middelen te affecteren naar tewerkstelling. Wij willen wel overwegen om voor tewerkstelling extra middelen uit te trekken als door de evolutie van de middelen er een bijkomend deel zou vrij komen.

Ik wil op het vlak van de uitvoering van de collectieve afspraken nogmaals de drie punten herhalen.

Ten eerste, wij voeren uit wat is afgesproken. Overigens, wat op sommige punten in 1995 nog moet worden uitbetaald, is een gevolg van een uitstel van de verbintenis die normaal in 1993 en 1994 had moeten worden uitgevoerd. Na onderhandelingen zijn wij echter akkoord gegaan dat er nog een stuk in 1995 zou worden uitbetaald.

Ten tweede, er komen geen nieuwe collectieve afspraken voor 1995 en 1996.

Ten derde, wij schrijven ons in in een algemene inspanning en matiging.

In het kader van de afspraken die we wensen uit te voeren, is de Vlaamse overheid bereid in sommige sectoren — ik denk onder meer aan de welzijnssector — te overwegen of geen alternatieve formules kunnen worden uitgewerkt om tot bijkomende tewerkstelling te komen. Dit doet evenwel geen afbreuk aan ons engagement om onverkort uit te voeren wat we reeds hebben voorzien.

Mijnheer de voorzitter, collega's, de volgende weken moeten we hard en duidelijk op onze bevoegdheden staan. Wij willen blijf geven van een gemeenschappelijke inspanning. Ik wil nogmaals herhalen dat wij ervoor pleiten dat inspanningen door een sociale consensus tot stand komen. Als dit niet mogelijk zou blijken, zullen wij de beslissingen nemen die zich opdringen en onze eigen maatregelen uitvoeren.

Van den Brande

Ten slotte, ik zou ervoor willen pleiten om geen tegenstellingen op te roepen maar te bekijken op welk vlak we gemeenschappelijke maatregelen kunnen treffen. Dit klinkt nogal ongewoon op een ogenblik dat we te kampen hebben met bijzonder grote moeilijkheden en de mensen zich heel veel zorgen maken. Het behoort niet tot de gewoonte om te spreken van een eigen benadering in Vlaanderen. Gewoonlijk wordt de vraag gesteld wat anderen voor ons kunnen doen. Het zou dan ook goed zijn mocht er een stuk mobilisatie en gemeenschappelijk inzicht groeien om de dingen om te keren. Over meerderheid en oppositie heen zouden we ons moeten afvragen wat wij kunnen doen voor anderen. Wij moeten er toe komen na te denken over hoe wij een sociaal, economisch en menselijk model kunnen uitwerken. De kernvraag mag hierbij niet langer zijn wat de Vlaamse overheid voor ons kan

doen, maar wel wat wij voor Vlaanderen kunnen doen. De Vlaamse regering wil zich hiervoor ten volle engageren.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? **(Neen)**

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door de heren Van Grembergen, Hancké en Van Rompuy werd tot besluit van deze mededeling van de Vlaamse regering een met redenen omklede motie aangekondigd .

Ook door de heer Annemans werd tot besluit van deze mededeling van de Vlaamse regering een met redenen omklede motie aangekondigd.

Beide moties moeten uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

De Raad zal zich over beide moties tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het debat is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen deze namiddag om 14.30 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

— **De vergadering wordt gesloten om 13.30 uur.**
